

UCHWAŁA NR 3088/2026
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 22 stycznia 2026 r.

w sprawie: przyjęcia dokumentu pn. „Plan rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami w celu wsparcia integracji działań na rzecz transformacji lokalnej gospodarki w kierunku neutralności klimatycznej (realizacji celów RSCN)”

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4, art. 11 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 581 ze zm.) Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się dokument pn. „Plan rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami w celu wsparcia integracji działań na rzecz transformacji lokalnej gospodarki w kierunku neutralności klimatycznej (realizacji celów RSCN)” .
2. Plan, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Pełnomocnikowi Zarządu ds. restrukturyzacji Wielkopolski Wschodniej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY NR 3088/2026
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
z dnia 22 stycznia 2026 r.

w sprawie: przyjęcia dokumentu pn. „Plan rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami w celu wsparcia integracji działań na rzecz transformacji lokalnej gospodarki w kierunku neutralności klimatycznej (realizacji celów RSCN)”

Przedmiotowy dokument stanowi element wdrażania założeń rozwojowych subregionu Wielkopolski Wschodniej. Plan został opracowany na zlecenie Agencji Rozwoju Regionalnego S. A. w Koninie w ramach realizacji projektu „LIFE AFTER COAL PL”, finansowanego z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Głównym celem Planu jest wzmocnienie synergii pomiędzy Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB), sektorem naukowo-badawczym (B+R) a przedsiębiorstwami z sektora MŚP na obszarze Wielkopolski Wschodniej w zakresie budowy gospodarki neutralnej dla klimatu.

Dokument stanowi wsparcie dla realizacji celów „Regionalnej Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040” (RSCN), służąc budowie efektywnego ekosystemu innowacji, który ułatwi lokalnym przedsiębiorcom proces transformacji energetycznej. Ponadto, przyjęte rozwiązania stymulować będą trwałe sieciowanie oraz ciągłość powiązań kooperacyjnych pomiędzy kluczowymi interesariuszami Planu. Tym samym, dokument wykazuje spójność z „Regionalną Strategią Innowacji dla Wielkopolski 2030” (RIS 2030), w szczególności w obszarze rozwoju regionalnego ekosystemu innowacji oraz zacieśniania relacji między nauką a biznesem.

Z uwagi na fakt, że merytoryczny zakres dokumentu koncentruje się na rozwoju kompetencji IOB oraz tworzeniu warunków dla współpracy przedsiębiorstw z otoczeniem biznesowym i naukowym, przedłożenie niniejszej uchwały przez Departament Gospodarki jest zasadne i merytorycznie uzasadnione. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

WIELKOPOLSKA

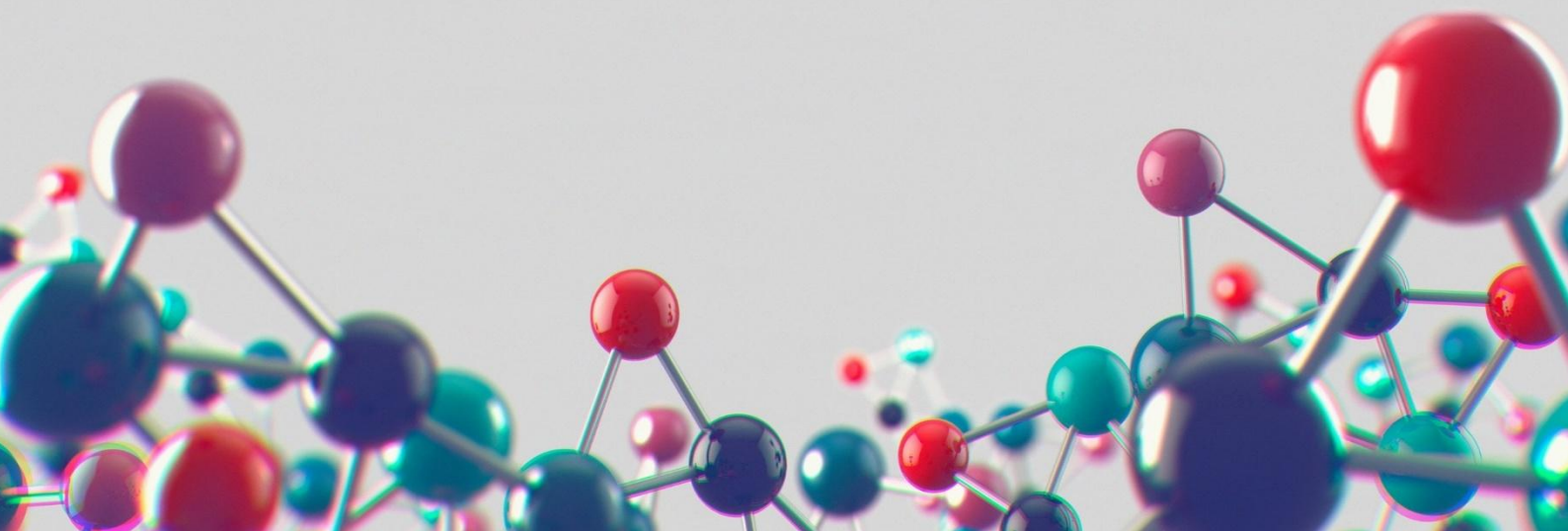

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Plan rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami

**w celu wsparcia integracji działań na rzecz
transformacji lokalnej gospodarki w kierunku
neutralności klimatycznej (realizacji celów RSCN)**

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Publikacja powstała w ramach projektu pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040” (nr LIFE21-IPC-LIFE AFTER COAL PL) finansowanego z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autorów i instytucje finansujące nie ponoszą odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Zamawiający

AGENCJA ROZWOJU
REGIONALNEGO S.A.
W KONINIE

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie
ul. Zakładowa 4

62-510 Konin

<https://arrkonin.org.pl>

Wykonawca

ECORYS

Ecorys Polska sp. z o.o.
ul. Solec 38 lok. 105

00-394 Warszawa

www.ecorys.com

Autorzy raportu: dr Beata Belica, Przemysław Bruhn, Anna Górecka-Ojdana, dr Jolanta Kluba, Paulina Kowalczyk, Adam Rybkowski

Konsultacje: Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie: Monika Bielakowska-Kasznia, Emilia Nachowiak, Jakub Jackowski, Monika Szymczak

Konin 2025

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Spis treści

Wykaz pojęć i skrótów stosowanych w raporcie	4
Kontekst powstania Planu	5
Streszczenie	7
1. Główne cele stojące przed Wielkopolską Wschodnią w zakresie budowy efektywnego systemu wsparcia lokalnych MŚP przez IOB oraz instytucje sfery B+R	10
2. Rola i funkcja IOB oraz sektora B+R w ekosystemie wspierania przedsiębiorstw w transformacji w kierunku neutralności klimatycznej	19
2.1. Funkcje i zadania realizowane przez IOB oraz podmioty B+R w zakresie transformacji lokalnej gospodarki w kierunku neutralności klimatycznej	19
2.2. Rodzaj usług niezbędnych do świadczenia przez IOB oraz podmioty B+R w zakresie transformacji przedsiębiorstw w kierunku neutralności klimatycznej.....	21
2.3. Sposób finansowania oraz charakter działalności IOB oraz podmiotów B+R	23
2.4. Dostępne narzędzia informujące przedsiębiorców o usługach świadczonych przez IOB oraz podmiotów B+R.....	25
3. Propozycje działań w zakresie rozwoju i intensyfikacji powiązań sieciowych pomiędzy uczestnikami systemu wspierania przedsiębiorców w zakresie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, w tym w szczególności IOB i podmiotów B+R	26
4. Podmioty (oraz ich rola), których zaangażowanie jest niezbędne w celu budowania efektywnego ekosystemu wsparcia lokalnych MŚP w procesie transformacji energetycznej oraz osiągania celów klimatycznych określonych w RSCN	31
5. Potencjalne i sugerowane źródła finansowania działań mających na celu budowanie sieci powiązań sfery IOB oraz B+R z MŚP w Wielkopolsce Wschodniej	38
6. Mierniki pozwalające na ocenę i ewaluację postępów oraz efektywności tworzenia sieci powiązań między MŚP a IOB oraz instytucjami sfery B+R.....	46
7. Spis elementów graficznych w treści raportu	51

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Wykaz pojęć i skrótów stosowanych w raporcie

Skrót	Wyjaśnienie
ARR	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie
B+R	Działania badawczo-rozwojowe
COSME	Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw 2014-2020
FEnIKS	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko
FENG	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
FERS	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
FEW 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027
GOZ	Gospodarka o obiegu zamkniętym
IOB	Instytucje otoczenia biznesu
IP	Instytucja Pośrednicząca
KPO	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności
NGO	Organizacja pozarządowa
OI	Ośrodek innowacji
OZE	Odnawialne źródła energii
RSCN/ Strategia	Strategia na rzecz Neutralności klimatycznej „Wielkopolska Wschodnia 2040” (z j. ang. <i>Regional Strategy for Climate Neutrality Eastern Wielkopolska 2040</i>)
SzOP	Szczegółowy Opis Priorytetów Programu
UE	Unia Europejska

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Kontekst powstania Planu

Niniejszy dokument – Plan rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami – został sporządzony w celu wsparcia integracji działań na rzecz transformacji lokalnej gospodarki Wielkopolski Wschodniej w kierunku neutralności klimatycznej (realizacji celów Strategii na rzecz Neutralności klimatycznej „Wielkopolska Wschodnia 2040”) przyjętej w marcu 2021 roku.

Celem Strategii jest *wyznaczenie nowego proklimatycznego podejścia do rozwoju subregionu oraz wskazanie kierunków działań długookresowych, których efektem będzie redukcja emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza, rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną i zwiększenie efektywności energetycznej*¹.

Strategia za główny cel dla Wielkopolski Wschodniej stawia **neutralność klimatyczną w 2040 r. osiągniętą w procesie sprawiedliwej transformacji i ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grup społecznych zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją**. Zakłada się, że proces osiągnięcia neutralności klimatycznej w subregionie będzie koncentrował się na trzech komplementarnych celach szczegółowych i przebiegał w dwóch etapach, dla których cezurę czasową będą stanowiły lata 2030 i 2040:

1. Poziom emisji gazów cieplarnianych niższy co najmniej o 55,0% w 2030 r.
2. Udział energii z odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii zwiększony co najmniej do 32,0% w 2030 r.
3. Efektywność energetyczna większa co najmniej o 32,5% w 2030 r.

Jedną z głównych zasad, które przyświecają RSCN jest **sprawiedliwa transformacja**. Jest to proces, w którym gospodarka przekształca się z wysokoemisyjnej do neutralnej klimatycznie stawiając sobie za priorytet uwzględnienie dobrostanu ludności (także pod względem utrzymania wysokiej jakości zatrudnienia). Sprawiedliwa transformacja zakłada konieczność odejścia od wykorzystywania paliw kopalnych w energetyce, bierze jednak pod uwagę, że zmiany te muszą zająć z uwzględnieniem potrzeb grup osób, które mogłyby wraz z zaprzestaniem wykorzystania tych paliw ucierpieć ekonomicznie - stracić pracę². Jest ona procesem zakorzenionym w danym regionie - zastąpienie zatrudnienia w sektorze do tej pory istotnym³ (pod względem liczby zatrudnionych osób) odbywać się musi przy współpracy

¹ Strategia na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040, s. 8.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

³ Przykładowo w Wielkopolsce Wschodniej zatrudnienie w „Sekcji B” PKD – Górnictwo i wydobywanie znajdowało w 2022 roku ponad 1.500 osób, w „Sekcji C” PKD - Przetwórstwo przemysłowe 29.166 osób. (dane GUS).

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

wielu podmiotów i powinno być starannie zaplanowane, zgodne z wizją przyszłości regionu. Dlatego też istotne jest sporządzenie niniejszego planu rozwoju współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a IOB/B+R, która zakładać będzie realizację celów RSCN.

Jednym z elementów osiągania celów Strategii jest realizacja projektu pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040” (nr LIFE21-IPC-LIFE AFTER COAL PL) finansowanego z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Głównym celem projektu jest *opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania, który umożliwi regionom i lokalnym społecznościom skuteczną realizację działań mających na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej. W ramach tego celu będą tworzone plany działania, analizy ryzyka, monitorowanie postępów i ewaluacja działań*⁴. Co istotne, projekt zakłada *aktywne zaangażowanie i konsultacje z lokalnymi społecznościami, przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi, aby zapewnić wsparcie i akceptację dla działań zmierzających do neutralności klimatycznej*⁵. To również uzasadnia stworzenie niniejszego planu, zawierającego działania skierowane do przedsiębiorstw, IOB, podmiotów B+R, samorządów lokalnych i interesariuszy pragnących współtworzyć subregionalny ekosystem innowacji w celu osiągnięcia celów RSCN.

Jak potwierdziły badania poprzedzające opracowanie Planu, dotychczasowa skala współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a IOB i podmiotami B+R z Wielkopolski Wschodniej była dalece niezadawalająca. Ponadto w małym stopniu obejmowała ona działania zmierzające do realizacji celów RSCN. Dlatego też konieczne jest wsparcie IOB i podmiotów B+R, jak i samych przedsiębiorstw – poprzez uświadomienie im zasadności i konieczności, jak również korzyści wynikających z realizacji działań sprzyjających osiągnięciu celów Strategii.

Plan został sporządzony na zlecenie Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, która jednocześnie jest jedną z działających w subregionie IOB. Powstała w 1992 roku. Przesłanką utworzenia Agencji była *potrzeba posiadania organizacji pozarządowej działającej na rzecz rozwoju regionalnego (restrukturyzacja gospodarki i rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw), wyspecjalizowanej w realizacji rządowych i międzynarodowych programów polityki regionalnej dla samorządów*⁶. Obecnie Agencja świadczy szeroki zakres usług, wśród których można wymienić: realizację projektów związanych z rozwojem regionalnym, rozwojem przedsiębiorczości i innowacyjności w Wielkopolsce, wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw poprzez realizację usług informacyjnych, doradczych i szkoleniowych w tym dotacji unijnych, doradztwo finansowe, pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,

⁴ <https://aftercoal.pl/o-projekcie/#section-targets> (dostęp: 02.01.2025).

⁵ Tamże.

⁶ <https://arrkonin.org.pl/agencja-rozwoju-regionalnego-w-koninie/o-nas/> (dostęp: 02.01.2025).

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

opracowywanie dokumentacji kredytowej, pośrednictwo w zakresie udzielania pożyczek i poręczeń dla przedsiębiorców, organizowanie seminariów i konferencji o tematyce istotnej dla rozwoju regionalnego i lokalnego, współpracę z samorządami w zakresie wdrażania projektów rozwoju regionalnego, współpracę z instytucjami i organizacjami związanymi z rozwojem regionalnym i rozwojem przedsiębiorczości, promowanie współpracy regionów, instytucji i przedsiębiorstw za granicą, wynajem powierzchni pod działalność gospodarczą⁷. Agencja, jako koordynator projektu „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040” założyła w ramach działań stworzenie niniejszego planu, porządkującego działania podejmowane w subregionie na rzecz osiągania celów RSCN.

Kontekst strategiczny/Uzasadnienie

Ważną cechą Planu rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami jest jego komplementarność z Regionalną Strategią Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030), której działania są koordynowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Niniejszy Plan jest spójny z celami strategicznymi RIS 2030, a szczególnie z rozwojem regionalnego systemu ekosystemu innowacji oraz zrównoważonym rozwojem. Osiągnięcie tak określonych celów wymaga systemowych działań różnych podmiotów regionalnego systemu innowacji: samorządów, jednostek naukowo-badawczych oraz instytucji otoczenia biznesu, dzięki którym zacieśni się współpraca pomiędzy ww. podmiotami, a wielkopolskie przedsiębiorstwa będą w stanie skutecznie wprowadzać innowacje i konkurować na rynkach międzynarodowych. Plan będzie więc stanowić narzędzie wykonawcze realizujące priorytety RIS 2030, uszczegóławiając jednocześnie działania w zakresie sieciowania IOB i B+R z MŚP na potrzeby budowania gospodarki neutralnej klimatycznie.

Streszczenie

W Wielkopolsce Wschodniej znajdują się IOB oraz podmioty B+R o różnym potencjale kadrowym i organizacyjnym. Działania IOB skupiają się na wspieraniu przedsiębiorczości, a usługi, które oferują przedsiębiorcom oraz ich liczba są bardzo zróżnicowane. Oferta poszczególnych podmiotów jest często dostosowywana do potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorców - odbiorców ich wsparcia.

IOB i podmioty B+R oferują przedsiębiorcom szereg różnorodnych usług, a wśród najpopularniejszych znaleźć można działania informacyjne, doradcze i konsultacyjne, szkoleniowe oraz wspieranie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Katalog usług związanych ze wspieraniem realizacji celów RSCN jest węższy i realizowany jedynie przez

⁷ Zob. Tamże.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

niewielką część podmiotów. Do usług tych należy m.in. doradztwo, działania edukacyjne, upowszechniające wiedzę, realizacja projektów czy współkreowanie procesu transformacji w subregionie. Istotną częścią działalności wielu podmiotów są działania sieciujące IOB, podmioty B+R oraz przedsiębiorców.

Finansowanie poszczególnych podmiotów (IOB oraz B+R) jest zróżnicowane, ale opiera się w głównej mierze na środkach zewnętrznych (dotacjach, grantach), środkach własnych (np. składkach członków) i działalności gospodarczej (np. usługach komercyjnych lub wynajmie powierzchni). Każdy ze sposobów wiąże się z pewnymi problemami i wiele podmiotów boryka się z niedostatecznym poziomem finansowania. Ponadto takie doraźne poszukiwanie środków zewnętrznych wiąże się ze sporym nakładem pracy, co dodatkowo odciąga IOB od realizacji swoich zadań statutowych.

IOB i podmioty B+R w różny sposób informują przedsiębiorców o swoich usługach. Do najważniejszych narzędzi należą: nawiązywanie kontaktów osobistych, sieciowanie współpracy, prowadzenie mediów społecznościowych i stron internetowych, newsletter mailowy czy ogłoszenia prasowe. Zaznaczyć trzeba, że wsparcie MŚP w realizacji działań spójnych z celami RSCN wymaga współpracy podmiotów na wielu płaszczyznach: świadomościowej, edukacyjnej, finansowej, inwestycyjnej oraz innowacyjnej. Z racji swego umiejscowienia w strukturze społeczno-gospodarczej przedsiębiorstwa mogą współpracować z różnymi podmiotami pełniącymi zróżnicowane role (decydentów, operatorów wsparcia i źródeł wiedzy), w tym z IOB, podmiotami B+R oraz jednostkami samorządu terytorialnego, nawiązując liczne i wielostronne relacje. Sukces podejmowanych działań jest uwarunkowany jakością tej współpracy, a także jej realizacją w postaci kompleksowego, zaplanowanego systemu wsparcia przedsiębiorców przy uwzględnieniu oczekiwań i interesów wszystkich zaangażowanych partnerów.

Osiąganie celów niniejszego Planu i wynikających z niego działań wspierających rozwój sieci współpracy sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami odbywać się będzie zarówno przy wykorzystaniu finansowania ze źródeł wewnętrznych tj. środków IOB /podmiotów B+R, samorządów lokalnych i regionalnych, przedsiębiorców (MŚP), jak również źródeł zewnętrznych pochodzących m.in. z dotacyjnych programów regionalnych, krajowych i europejskich współfinansowanych z funduszy UE. Podstawowym źródłem finansowania wskazanych działań w chwili obecnej powinien być FEW 2021-2027, w ramach którego w Działaniu **FEWP.01.06 Rozwój przedsiębiorstw poprzez wsparcie IOB/Klastry oraz wsparcie ich potencjału** przewidziano realizację interwencji polegającej na budowaniu potencjału instytucji otoczenia biznesu, w tym ośrodków innowacji oraz profesjonalizację i sieciowanie. Podobne wsparcie dedykowano także w ramach **Działania FEWP.10.03 Budowa ekosystemu instytucji otoczenia biznesu oraz wsparcie publicznej infrastruktury B+R i cyfryzacji administracji publicznej** finansowanego ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Transformacji. Uzupełnienie tych środków mogą stanowić programy krajowe tj. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz europejskie: LIFE, Horyzont Europa, Single Market Programme (dawniej COSME).

Kluczowe dla zagwarantowania prawidłowego i skutecznego wdrożenia planowanych działań jest bieżące monitorowanie postępów oraz zmian zachodzących w subregionie jak i generalnie w gospodarce krajowej i europejskiej. Narzędziem monitoringu są mierniki, które opisane zostały w końcowej części dokumentu. Biorąc pod uwagę, że zarówno realizatorami jak i adresatami poszczególnych działań są różne podmioty, konieczne będzie ich zaangażowanie także na etapie pozyskiwania danych do monitoringu. Na podstawie ewaluacji śródkresowej (mid-term) dokonana zostanie ocena adekwatności i skuteczności zaproponowanych działań i podjęta zostanie decyzja o ewentualnej aktualizacji Planu.

Za koordynację wdrażania niniejszego Planu, a także za kwestie związane z monitorowaniem, ewaluacją i aktualizacją niniejszego Planu odpowiedzialny będzie zespół projektu LIFE AFTER COAL PL w Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie.

WIELKOPOLSKA

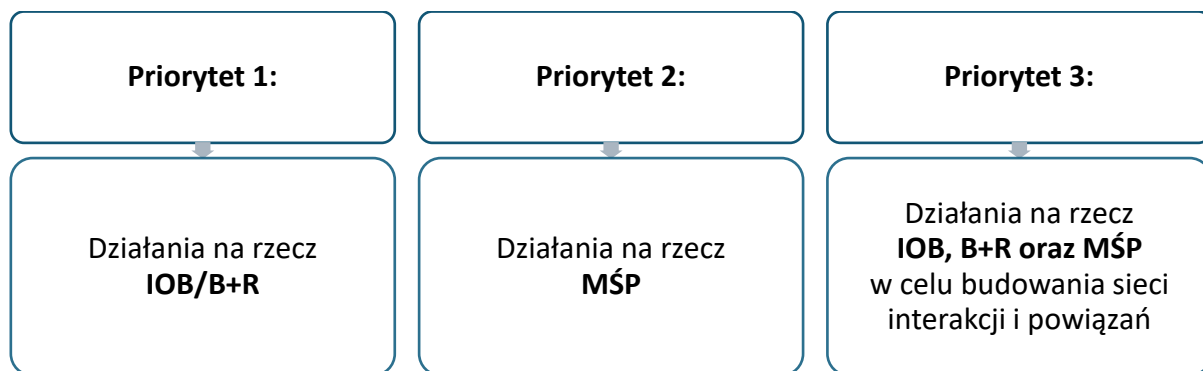
Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

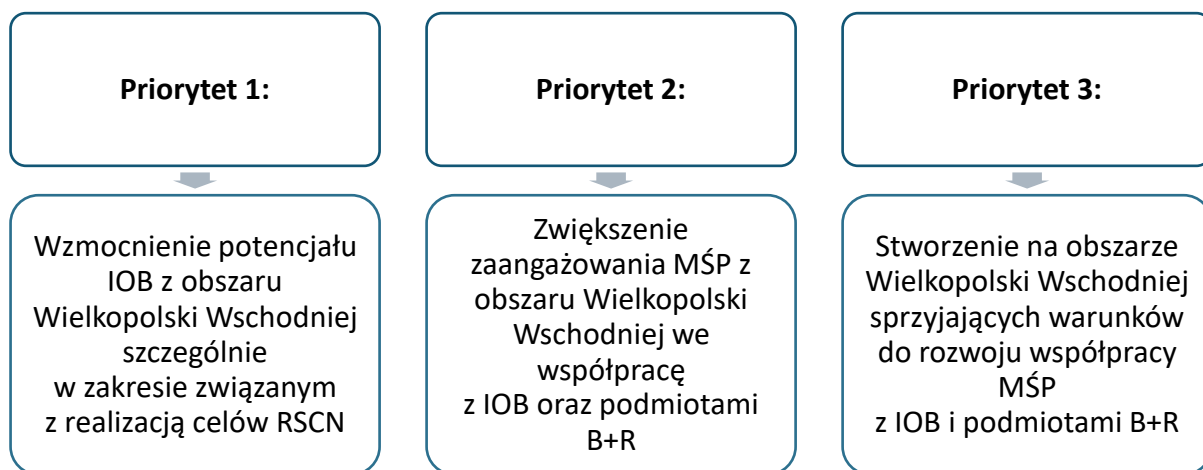
1. Główne cele stojące przed Wielkopolską Wschodnią w zakresie budowy efektywnego systemu wsparcia lokalnych MŚP przez IOB oraz instytucje sfery B+R

Za cel główny niniejszego Planu przyjęto **wzmocnienie powiązań instytucji otoczenia biznesu (IOB) oraz podmiotów realizujących działania badawczo-rozwojowe (B+R) z przedsiębiorstwami (MŚP) na obszarze Wielkopolski Wschodniej w zakresie budowy gospodarki neutralnej klimatycznie**. Osiągnięcie zakładanego rezultatu przyczyni się do realizacji celów RSCN dzięki współpracy pomiędzy trzema grupami będącymi głównymi interesariuszami niniejszego dokumentu: instytucjami otoczenia biznesu, podmiotami realizującymi działania badawczo-rozwojowe oraz przedsiębiorstwami.

Cel główny został podzielony na trzy priorytety, które wyodrębnione zostały w oparciu o podmiot, do którego skierowane są zaprojektowane w dalszej części Planu działania:

Biorąc pod uwagę adresatów, w Planie zdefiniowano następujące priorytety, których wdrożenie przyczyni się do wsparcia realizacji na obszarze Wielkopolski Wschodniej założeń RSCN:

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Każdy z priorytetów uszczegółowiony został poprzez określenie celów operacyjnych umożliwiających bardziej precyzyjne określenie zakresu proponowanych działań:

Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN	Priorytet 2: Zwiększenie zaangażowania MŚP z obszaru Wielkopolski Wschodniej we współpracę z IOB oraz podmiotami B+R	Priorytet 3: Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R
• CO 1.1: Wsparcie IOB oraz podmiotów B+R w zakresie absorpcji zewnętrznych źródeł finansowania zapewniających stabilność funkcjonowania • CO 1.2: Podnoszenie kompetencji kadr IOB z Wielkopolski Wschodniej • CO 1.3: Rozwój oferty IOB i podmiotów B+R w zakresie budowy zielonej gospodarki neutralnej dla klimatu • CO 1.4. Wzmocnienie współpracy między IOB oraz podmiotami B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej	• CO 2.1: Podniesienie świadomości i wiedzy przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej na temat oferty IOB i podmiotów B+R oraz korzyści wynikających z współpracy • CO 2.2: Tworzenie systemu jednolitych standardów i oceny wiarygodności działalności IOB oraz podmiotów B+R	• CO 3.1: Rozwój kompleksowego ekosystemu wsparcia funkcjonowania IOB z wykorzystaniem instrumentów o charakterze finansowym i pozafinansowym • CO 3.2: Sieciowanie i budowanie trwałych relacji między IOB oraz podmiotami B+R a przedsiębiorstwami z obszaru Wielkopolski Wschodniej • CO 3.3: Promocja działań i oferty IOB oraz podmiotów B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej • CO 3.4: Upowszechnianie informacji na temat oferty IOB oraz podmiotów B+R spoza obszaru Wielkopolski Wschodniej prowadzących działalność w zakresie wdrażania celów RSCN

Źródło: opracowanie własne.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej, szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN

Cele operacyjne

CO 1.1: Wsparcie IOB oraz podmiotów B+R w zakresie absorpcji zewnętrznych źródeł finansowania zapewniających stabilność funkcjonowania

CO 1.2: Podnoszenie kompetencji kadr IOB z Wielkopolski Wschodniej

CO 1.3: Rozwój oferty IOB i podmiotów B+R w zakresie budowy zielonej gospodarki neutralnej dla klimatu

CO 1.4. Wzmocnienie współpracy między IOB oraz podmiotami B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej

Najważniejszym celem związanym ze wzmocnieniem potencjału IOB oraz podmiotów B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej, szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN, jest **wsparcie w zakresie absorpcji zewnętrznych źródeł finansowania zapewniających stabilność funkcjonowania** (cel operacyjny 1.1). Jak pokazało „Badanie powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami”, subregionalne IOB w dużym stopniu opierają swoje działania na środkach zewnętrznych i borykają się z licznymi trudnościami, m.in. finansowymi czy organizacyjnymi. By stworzyć efektywny system wsparcia dla subregionalnych IOB należy wyjść od wzmocnienia trzonu tego systemu, a więc samych instytucji go tworzących. W pierwszej kolejności konieczna jest zatem pomoc IOB w skutecznym i długofalowym zabezpieczeniu środków finansowych na prowadzenie działalności statutowej. Wsparcie takie obejmować może zarówno monitoring i wskazywanie możliwych źródeł finansowania (obejmujące publiczne środki krajowe i europejskie, jak i prywatne), jak również wspólne lobbowanie na rzecz tworzenia systemowych rozwiązań wsparcia. Komponent związany ze zdolnością do pozyskiwania finansowania zewnętrznego powinien być łączony z podnoszeniem kompetencji kadr.

Drugim istotnym elementem w ramach tego priorytetu jest **podnoszenie kompetencji kadr IOB z Wielkopolski Wschodniej** (cel operacyjny 1.2). Jak wynika z badania kolejnym nie mniej ważnym wyzwaniem, przed którym stoją IOB, jest ograniczony potencjał kadrowy oraz merytoryczny pracowników. Zapewnienie stabilizacji finansowej pozwoli skonsolidować zespół i ograniczyć rotację pracowników (np. dzięki zagwarantowaniu atrakcyjnego wynagrodzenia dostosowanego do oferty na rynku). Ważnym elementem zachęcającym do

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

podjęcia zatrudnienia jest możliwość podnoszenia kwalifikacji i rozwoju zawodowego. Z tego względu konieczne jest, aby IOB systematycznie szkoliły swoich pracowników, co pozwoli nie tylko podnosić jakość już dostępnej oferty, ale i poszerzać ją dostosowując do zmieniających się potrzeb przedsiębiorców i warunków na rynku. Jest to szczególnie ważne w kontekście działań ukierunkowanych na realizację celów Strategii oraz budowanie zielonej, neutralnej klimatycznie gospodarki. Kompleksowe wsparcie IOB w tym zakresie przyczyni się do zwiększenia możliwości związanych pomocą udzielaną MŚP..

Rozwój oferty IOB i podmiotów B+R w zakresie budowy zielonej gospodarki neutralnej dla klimatu stanowi cel operacyjny 1.3. Jest to konsekwencja wcześniejszych celów – wzmocnienie kompetencji kadr IOB oraz zdolności do pozyskiwania finansowania zewnętrznego powinno pozwolić na poszerzenie oferty instytucji w taki sposób, by mogły one realizować na rzecz przedsiębiorców działania ukierunkowane na realizację celów Strategii.

Ponadto, istotne jest **wzmocnienie współpracy pomiędzy IOB oraz podmiotami B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej** (cel operacyjny 1.4). Będzie to służyć budowaniu silnego i sprawnie działającego systemu IOB w regionie. Działanie to powinno koncentrować się na wymianie wiedzy i doświadczeń, dzieleniu się dobrymi praktykami, udzielaniu informacji na temat dostępnych źródeł finansowania, czy oferty szkoleniowej skierowanej do pracowników IOB oraz zacieśnianiu współpracy w celu podnoszenia jakości oferty. Istotnym warunkiem skuteczności takiej współpracy jest nadanie jej przyjętych przez wszystkich uczestników ram organizacyjnych. Platformę komunikacji między instytucjami (IOB oraz B+R) z subregionu mogą stanowić zarówno organizowane regularnie (według przyjętego harmonogramu) cykliczne spotkania albo – na późniejszym etapie (bardziej formalnie) – porozumienia/forum.

Zaproponowane cele operacyjne i związane z nim działania przyczynią się do stabilizacji sytuacji IOB, tzn. do ugruntowania działalności instytucji, które świadczyć będą usługi odpowiadające specyfice regionu i celom RSCN. Ustabilizuje to sytuację organizacyjną, kadrową oraz finansową IOB. Zapewni także funkcjonowanie w regionie sprawnych IOB świadczących usługi wysokiej jakości.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodniej 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet 2: Zwiększenie zaangażowania MŚP z obszaru Wielkopolski Wschodniej we współpracę z IOB oraz podmiotami B+R

Cele operacyjne

CO 2.1: Podniesienie świadomości i wiedzy przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej na temat oferty IOB i podmiotów B+R oraz korzyści wynikających z współpracy

CO 2.2: Tworzenie systemu jednolitych standardów i oceny wiarygodności działalności IOB oraz podmiotów B+R

„Badanie powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami” wykazało, że przedsiębiorcy z Wielkopolski Wschodniej podejmują współpracę z IOB lub podmiotami B+R w obszarach wpisujących się w realizację celów RSCN bardzo rzadko. Relatywnie częściej jest to współpraca z IOB. Dla zwiększenia jej zakresu niezbędne jest stworzenie oferty wsparcia obejmującej tematykę zgodną z RSCN. Należy zapewnić IOB wsparcie merytoryczne w zakresie transformacji energetycznej, które pozwoliłoby na budowanie zasobów tych instytucji do dalszej działalności w tym obszarze (sprzyjać temu będzie realizacja działań w ramach priorytetu 1). Wsparcie to powinno być realizowane równoległe z działaniami na rzecz przedsiębiorców.

Jedną z przyczyn niskiego poziomu podejmowania współpracy jest bowiem brak świadomości przedsiębiorstw z badanego obszaru na temat funkcjonowania IOB. Aby zwiększyć skalę współpracy przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej z IOB oraz podmiotami B+R (m.in. w obszarach wpisujących się w cele RSCN) niezbędne jest **podniesienie świadomości i wiedzy przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej na temat oferty IOB i podmiotów B+R oraz korzyści wynikających z współpracy** (cel operacyjny 2.1). W Wielkopolsce Wschodniej należy skoncentrować się na organizacji większej liczby spotkań/wydarzeń dla przedsiębiorców, które będą miały na celu propagowanie wiedzy, wymianę praktyk i doświadczeń, w tym szczególnie w zakresie tematycznym RSCN. Poznanie przez przedsiębiorców korzyści wynikających z transformacji i realizacji celów RSCN pozwoli przekonać ich do intensywniejszej niż dotychczas współpracy z IOB i/lub podmiotami B+R, mającej na celu wzmacnianie konkurencyjności i innowacyjności.

„Badanie powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami” wykazało również brak zaufania MŚP do IOB, co z jednej strony wynika z niewielkiej wiedzy na temat oferty i działalności tych instytucji, a z drugiej z braku doświadczeń i pozytywnych przykładów, które motywowałyby do zainicjowania współpracy. Przedsiębiorcy nie są skory do podejmowania ryzyka, które

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodniej 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

wiąże się z zaangażowaniem środków finansowych bez gwarancji uzyskania satysfakcjonujących rezultatów. Z tego względu proponuje się **stworzenie systemu jednolitych standardów i oceny wiarygodności działalności IOB oraz podmiotów B+R** (cel operacyjny 2.2). Forma oraz zakres standardów powinny zostać uzgodnione między IOB (biorąc pod uwagę ich możliwości) a MŚP (z uwzględnieniem potrzeb). Może być to zarówno ogólnodostępna baza informacji na temat działających na obszarze Wielkopolski Wschodniej IOB oraz podmiotów B+R, jak również bardziej sformalizowany system certyfikacji (świadectw) prowadzony przez niezależną i uznaną instytucję zewnętrzną. W tym kontekście wsparciem mogą okazać się standardy, które zostaną wypracowane w ramach m.in. projektu „Świadczenie usług proinnowacyjnych przez sieć IOB w Wielkopolsce” (Dz. 1.6 FEW: Rozwój przedsiębiorstw poprzez wsparcie IOB/Klastry oraz wsparcie ich potencjału). Stosowanie tych standardów wiązać się będzie z promowaniem IOB/podmiotów B+R, które kierują się nimi w swoim funkcjonowaniu. Zwiększy to rozpoznawalność tych podmiotów, a tym samym przekona przedsiębiorców do zasadności korzystania z ich oferty: wprowadzenie standardów zachęci ich bowiem do podejmowania współpracy (gwarancja dobrej jakości) i ułatwi wybór odpowiedniego partnera do współpracy po stronie IOB/B+R.

Priorytet 3: Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R

Cele operacyjne

CO 3.1: Rozwój kompleksowego ekosystemu wsparcia funkcjonowania IOB z wykorzystaniem instrumentów o charakterze finansowym i pozafinansowym

CO 3.2: Sieciowanie i budowanie trwałych relacji między IOB oraz podmiotami B+R a przedsiębiorstwami z obszaru Wielkopolski Wschodniej

CO 3.3: Promocja działań i oferty IOB oraz podmiotów B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej

CO 3.4: Upowszechnianie informacji na temat oferty IOB oraz podmiotów B+R spoza obszaru Wielkopolski Wschodniej prowadzących działalność w zakresie wdrażania celów RSCN

Najważniejszym celem operacyjnym w ramach priorytetu 3 Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R jest **rozwój kompleksowego ekosystemu wsparcia funkcjonowania IOB z wykorzystaniem instrumentów o charakterze finansowym i pozafinansowym** (cel

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodniej 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

operacyjny 3.1). Powinno to nastąpić poprzez zapewnienie skutecznej promocji współpracy dzięki stworzeniu możliwości podejmowania wspólnych działań. Istotne jest utworzenie w Wielkopolsce Wschodniej przestrzeni w celu promowania i wspierania współpracy między IOB, uczelniami i instytutami badawczymi oraz innymi podmiotami (m.in. samorządami lokalnymi), co doprowadzi do powstania szeroko zakrojonego ekosystemu wspierania MŚP. Wspomniani powyżej interesariusze będą, dzięki wdrożeniu działań, współpracować na rzecz innowacyjności i konkurencyjności MŚP w kontekście transformacji energetycznej i założeń RSCN. Ekosystem ten powinien być złożony z wzajemnie uzupełniających się instrumentów/narzędzi oferowanych przez różne podmioty w formie zarówno wsparcia finansowego, jak i przekazywania wiedzy.

Cel operacyjny 3.2: **Sieciowanie i budowanie trwałych relacji między IOB oraz podmiotami B+R a przedsiębiorstwami z obszaru Wielkopolski Wschodniej** obejmuje wszelkie działania o charakterze sieciującym zapewniające i ułatwiające komunikację między podmiotami tworzącymi lokalna system innowacji (IOB, B+R, MŚP). Działania powinny mieć charakter cykliczny i mogą być realizowane zarówno w formie stacjonarnej jak i on-line. Wdrażając działania networkingowe IOB będą miały okazję do bezpośredniej identyfikacji konkretnych obszarów, w których firmy potrzebują wsparcia, a jednocześnie do zaprezentowania swojej oferty. Regularne spotkania mogą przyczynić się do wzrostu zaufania do IOB jako partnera biznesowego. Przedsiębiorstwa z Wielkopolski Wschodniej w niewielkim stopniu dostrzegają bowiem zasadność podejmowania działań badawczo-rozwojowych w obszarach wpisujących się w cele RSCN. Mimo, że podmioty B+R w regionie, w tym w Wielkopolsce Wschodniej, dysponują potencjałem kadrowym i infrastrukturalnym, który pozwoliłby im na skuteczną realizację działań w zakresie innowacji na rzecz osiągnięcia celów RSCN, nie odnotowują zainteresowania takimi usługami. Na przeszkodzie stoją na razie głównie bariery świadomościowe, związane z niedostrzeganiem przez przedsiębiorców znaczenia zielonej transformacji. Konieczne jest zatem prowadzenie działań o charakterze uświadamiającym, edukacyjnym skierowanych do przedsiębiorców, a dotyczących konieczności transformacji w kierunku zielonej gospodarki i ukazywania długookresowych korzyści, jakie przyniesie to m.in. przedsiębiorstwom i całemu subregionowi.

Wsparciem działań networkingowych może być strona internetowa dedykowana promocji i informacji o IOB/podmiotach B+R, mailing kierowany do MŚP z aktualną ofertą oraz aktywne wykorzystanie mediów społecznościowych (w ramach CO 3.3). Dobrym pomysłem jest ponadto stworzenie one-stop shop (wirtualny lub stacjonarny organizowany np. rotacyjnie w poszczególnych IOB), w którym przedsiębiorcy mogliby pozyskać pełną wiedzę o dostępnej dla nich ofercie IOB w Wielkopolsce Wschodniej.

Konieczne jest podjęcie działań promocyjnych, informacyjnych w celu zwiększenia świadomości o istnieniu IOB i ich ofercie (cel operacyjny 3.3: **Promocja działań i oferty IOB**

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

oraz podmiotów B+R z obszaru Wielkopolski Wschodniej). Działania te będą realizowane poprzez aktywną promocję oferowanych usług w mediach i wśród lokalnych przedsiębiorców. Warto informować w nich o sukcesach poszczególnych IOB (i ich klientów) - należy zatem uwzględnić możliwości promowania przykładów udanej współpracy (za zgodą danego przedsiębiorcy). Jest to tym ważniejsze, że lokalni przedsiębiorcy poszukują IOB raczej w najbliższym otoczeniu, a nie w sąsiednich województwach.

Kolejnym, ostatnim już celem jest **upowszechnianie informacji na temat oferty IOB oraz podmiotów B+R spoza obszaru Wielkopolski Wschodniej prowadzących działalność w zakresie wdrażania celów RSCN** (cel operacyjny 3.4.). Obecnie w Wielkopolsce Wschodniej zauważa się brak dostępu do zaawansowanej infrastruktury B+R – istnieją jednak zdiagnozowane potrzeby MŚP. Dlatego też należy, w celu przyspieszenia transformacji w Wielkopolsce Wschodniej, korzystać z bazy badawczo-rozwojowej zlokalizowanej poza subregionem. W konsekwencji w subregionie generowany będzie popyt na nowe usługi, który może spowodować, że lokalne podmioty zainteresują się ich wdrożeniem u siebie. Umożliwi to także zwiększenie skali działań, które już obecnie podejmowane będą pomiędzy B+R spoza Wielkopolski Wschodniej, a będą sprzyjały podniesieniu poziomu jej innowacyjności w obszarze transformacji energetycznej i osiągnięcia celów RSCN.

Uzasadnienie przyjętych priorytetów

1

Przyjęte priorytety, cele operacyjne oraz wynikające z nich działania prowadzić będą do **ugruntowania współpracy IOB, B+R i przedsiębiorców oraz do zbudowania między nimi trwałych relacji, które zmniejszą zależność od finansowania zewnętrznego**. W opinii Zespołu Badawczego, który wziął pod uwagę wnioski wypływające z „Badania powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami”, najważniejsza potrzeba, którą należy zaspokoić, koncentruje się na ustabilizowaniu działalności IOB w taki sposób, by były one zdolne rozwijać swoją bieżącą działalność i skoncentrować się na budowie powiązań z innymi podmiotami (współpracy). Dlatego też w pierwszym priorytecie uwypuklono działania skierowane do IOB i przez nie realizowane, mające na celu zwiększenie zdolności do absorpcji środków zewnętrznych oraz podniesienie kompetencji kadr.

2

Priorytet drugi koncentruje się na przedsiębiorcach. „Badanie powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami” ukazało niewielką skalę podejmowania współpracy przez przedsiębiorców, czego przyczynami były przede wszystkim: brak konkretyzacji planów współpracy, brak wiedzy o ofercie IOB/B+R, brak zaufania do IOB/B+R lub też negatywne doświadczenia z wcześniejszej współpracy. Dlatego też **priorytet ten nastawiony jest na podniesienie**

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

świadomości i wiedzy przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej na temat oferty IOB i podmiotów B+R oraz korzyści wynikających ze współpracy. Dla przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej istotne będą także działania doradcze, consultingowe oraz informacyjne związane z możliwościami pozyskania środków na przedsięwzięcia – zarówno dotacji, jak i środków zwrotnych (np. nisko oprocentowanych pożyczek). Według deklaracji przedsiębiorców, w przypadku braku finansowania zewnętrznego (głównie ze środków UE) aż ¼ wspólnych przedsięwzięć nie doszłaby do skutku, a kolejna ¼ przedsięwzięć byłaby zrealizowana w mniejszej niż planowana skali. Co trzeci badany nie potrafił odpowiedzieć na zadane pytanie jednoznacznie, co może sugerować, że skala zaniechanej współpracy lub współpracy o okrojonym zakresie w przypadku braku finansowania zewnętrznego może być jeszcze większa, niż deklarowana. Dodatkowo, w celu zwiększenia zaufania przedsiębiorców zaproponowano utworzenie systemu jednolitych standardów oceny wiarygodności działalności IOB oraz podmiotów B+R.

Priorytet trzeci koncentruje się na sieciowaniu. **Obejmuje rozwój kompleksowego ekosystemu wsparcia funkcjonowania IOB oraz sieciowanie i budowanie trwałych relacji między IOB oraz podmiotami B+R a przedsiębiorstwami z obszaru Wielkopolski Wschodniej.** Dodatkowo zawarto w nim promocję działań i oferty IOB i podmiotów B+R z

Wielkopolski Wschodniej oraz upowszechnianie informacji na temat oferty podmiotów spoza obszaru Wielkopolski Wschodniej prowadzących działalność zbieżną z celami RSCN, co pozwoli poszerzyć zakres działań o takie, które wykraczają poza obszar objęty Planem.

Poniżej przedstawiono zestawienie priorytetów, które wskazują na wzajemne powiązanie. Wyjaśniają także kolejność, w jakiej zostały uwzględnione w niniejszym Planie.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN

Jego realizacja pozwoli na wzmocnienie trzonu, w oparciu o który będzie realizowana sieć współpracy, a więc lokalnych IOB. Dzięki temu wykształcona zostanie masa krytyczna, a więc grupa podmiotów (IOB), które będą stanowiły rdzeń tworzonego systemu - sieci współpracy.

Priorytet 2: Zwiększenie zaangażowania MŚP z obszaru Wielkopolski Wschodniej we współpracę z IOB oraz podmiotami B+R

Jego realizacja pozwoli na zaangażowanie przedsiębiorców w działania we współpracy z IOB i B+R, a przez to, na przyrost masy krytycznej niezbędnej do budowania sieci współpracy

Priorytet 3: Tworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R

Jego realizacja umożliwi utworzenie sieci współpracy, co ma na celu powiązanie przedsiębiorstw z IOB oraz działaniami B+R.

2. Rola i funkcja IOB oraz sektora B+R w ekosystemie wspierania przedsiębiorstw w transformacji w kierunku neutralności klimatycznej

2.1. Funkcje i zadania realizowane przez IOB oraz podmioty B+R w zakresie transformacji lokalnej gospodarki w kierunku neutralności klimatycznej

W Wielkopolsce Wschodniej znajduje się stosunkowo niewiele IOB oraz podmiotów B+R w porównaniu z pozostałą częścią województwa - są one głównie skupione w Poznaniu i podregionie poznańskim (szczególnie podmioty B+R). Niewielka liczba podmiotów mogących wspierać lokalną gospodarkę Wielkopolski Wschodniej w kierunku neutralności klimatycznej sprawia, że **ich rola jest tym istotniejsza**. Kluczowa staje się też ich aktywność i zaangażowanie w procesy z tym związane. Z racji tego, że poszczególne podmioty charakteryzują się zróżnicowanym potencjałem kadrowym (od dwóch do kilkudziesięciu pracowników) ich możliwości podejmowania działań są inne.

Z badania wynika, że główne działania podejmowane przez IOB w Wielkopolsce Wschodniej skupiają się wokół **rozwoju przedsiębiorczości**, czyli wspierania zakładania działalności gospodarczej, jej prowadzenia, rozwijania, jak również internacjonalizacji. Zdecydowana

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

większość IOB nie posiada certyfikatów ani akredytacji; wyjątkiem są posiadane przez niektóre z nich certyfikaty ISO. Z przeprowadzonych wywiadów pogłębionych wynika, że podmioty, które nie posiadają takich dokumentów nie miały potrzeby ich otrzymania - nie zyskałyby nic na ich posiadaniu, a sam proces uzyskania mógłby być pracochłonny.

IOB pełnią więc istotną funkcję w regionalnym systemie innowacji, a wspieranie innowacyjności i poszukiwania nowych rozwiązań może być kluczowe właśnie w procesie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. IOB i podmioty B+R oferują wiele wysokiej jakości usług dla MŚP, równocześnie jednak to często sami przedsiębiorcy zgłaszają się do nich jako do najbliższych podmiotów z zapytaniem o interesujące ich w danych czasie usługi. Podmioty te stanowią więc nie tylko wsparcie w postaci realizacji usługi, ale są również „nośnikiem” informacji o potrzebach, jakie są oddolnie zgłaszane. Informacje o zgłaszanych potrzebach mogą rozpowszechniać dalej, jak również dzielić się nimi z innymi IOB czy podmiotami B+R.

Co istotne, przez zróżnicowane zasoby kadrowe (co znajduje odzwierciedlenie w skali i zakresie podejmowanych działań) czy kompetencje IOB, nie każdy z tych podmiotów świadczy wszystkie zidentyfikowane w badaniu usługi. Znajomość oferty innych IOB z regionu (lub tym bardziej podmiotów B+R) pozwoliłaby poszczególnym podmiotom, do których zgłaszają się zainteresowani przedsiębiorcy, skierować ich do właściwej instytucji posiadającej w swojej ofercie daną usługę. Istotne jest więc **sieciowanie współpracy**, które sprawi, że poszczególne podmioty będą świadome swoich wzajemnych kompetencji i będą mogły uzupełniać się wzajemnie.

Do sieciowania przydatna byłaby wspólna platforma, dzięki której poszczególne podmioty (IOB, podmioty B+R, przedsiębiorcy) mogłyby nie tylko wymieniać się bieżącymi informacjami, potrzebami i pomysłami, ale również sprawdzać jakie kompetencje i usługi oferują inne instytucje, a więc do kogo mogą się zwrócić w przypadku określonej potrzeby. W chwili obecnej funkcję taką pełnią najbliższe IOB, do których po pomoc zgłaszają się przedsiębiorcy. Byłoby to być może efektywne, ale IOB nie znają dokładnie swoich wzajemnych usług czy kompetencji, a dotarcie do tych informacji może być czasochłonne – dane te nie są zebrane obecnie w jednym miejscu.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

2.2. Rodzaj usług świadczonych przez IOB oraz podmioty B+R niezbędnych przy wspieraniu transformacji przedsiębiorstw w kierunku neutralności klimatycznej

Z racji zróżnicowanego potencjału kadrowego, poszczególne podmioty oferują różną liczbę usług (od dwóch do dziewięciu)⁸. Do najczęściej wskazywanych (podczas badania ilościowego) należą te zaprezentowane w poniższym schemacie.

Schemat 1. Usługi poszczególnych podmiotów wskazane w badaniu ilościowym

Usługi informacyjne • 25 wskazań	Usługi doradcze i konsultacyjne • 25 wskazań	Usługi szkoleniowe • 8 wskazań	Wsparcie w pozyskiwaniu środków • 8 wskazań
Sieciowanie podmiotów • 7 wskazań	Udzielanie pożyczek • 6 wskazań	Wynajem pomieszczeń • 3 wskazania	Udzielanie poręczeń • 2 wskazania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ilościowego.

Podczas wywiadów pogłębionych przedstawiciele IOB i podmiotów B+R niejednokrotnie podkreślali, że oferta usług, jakie świadczą dla zainteresowanych przedsiębiorców często jest **efektem zgłaszanych im potrzeb**. Wielu przedsiębiorców zgłasza IOB zapotrzebowanie wynikające ze zmieniających się w szybkim tempie przepisów, wymogów prawnych dot. ich działalności, rozliczeń podatkowych czy możliwości uzyskania ulg/obniżenia kosztów działalności – stąd stosunkowo duża liczba IOB, które wskazały, że realizują usługi związane z doradztwem, konsultowaniem czy informowaniem. Niektóre ze zmian otoczenia prawnego wymagają przeprowadzenia specjalistycznych szkoleń (np. związanych z rozliczeniami), co również ma odzwierciedlenie w dość dużej liczbie IOB deklarujących prowadzenie usług szkoleniowych.

Poniżej znajdują się z kolei usługi realizowane przez IOB związane ze **wspieraniem realizacji celów RSCN** np. dotyczące OZE lub transformacji w kierunku zielonej gospodarki. Co istotne, wskazań takich działań było niewiele (jedynie 6 z 25 badanych podmiotów zadeklarowało, że ma je w swojej ofercie) i niektóre z nich realizowane były przez jeden rodzaj podmiotu np. agencję rozwoju regionalnego lub lokalną grupę działania.

⁸ Podmioty biorące udział w badaniu ilościowym wskazywały od dwóch do maksymalnie dziewięciu usług.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Schemat 2. Usługi związane ze wspieraniem realizacji celów RSCN oferowane przez IOB i podmioty B+R

DORADZTWO

- Poszukiwanie źródeł finansowania OZE
- W zakresie tworzenia planów transformacji
- Pomoc w opracowywaniu dokumentacji zw. z pożyczką eko-energetyczną

DZIAŁANIA EDUKACYJNE, UPOWSZECHNIAJĄCE WIEDZĘ, PODNOŚĄCE ŚWIADOMOŚĆ

- O powodach konieczności podejmowania zadań zw. osiągnięciem celów RSCN
- Kolportaż materiałów informacyjnych o RSCN, zielonej transformacji
- Prowadzenie proaktywnego punktu informacyjnego

DZIAŁANIA SIECIUJĄCE

- Sieciowanie podmiotów w regionie
- Sieciowanie polskich i zagranicznych podmiotów

REALIZACJA PROJEKTÓW

- Ukierunkowanych na transformację energetyczną ze środków zewnętrznych
- Prowadzenie audytu energetycznego w ramach projektu
- Udzielanie pożyczek eko-energetycznych

WSPÓŁKREOWANIE PROCESU TRANSFORMACJI

- Włączanie się w proces wyznaczania kierunków transformacji w subregionie
- Lobbying w zakresie tworzenia, dostosowania przepisów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ilościowego.

Realizacja wymienionych powyżej usług powinna zostać rozpowszechniona (wciąż niewiele podmiotów je realizuje), jak również rozszerzona o kolejne, co opisane jest szerzej w rozdziałach 3 oraz 4 niniejszego Planu.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

2.3. Sposób finansowania oraz charakter działalności IOB oraz podmiotów B+R

Jak wskazano w Raporcie końcowym z „Badania powiązań między sferą B+R i IOB a przedsiębiorstwami”, rozróżnić można trzy zasadnicze schematy finansowania:

Schemat 3. Trzy schematy finansowania działalności IOB i podmiotów B+R

środki zewnętrzne (dotacje), gdy finansowanie następuje w pełni z grantów lub dotacji. Jest to charakterystyczne dla podmiotów posiadających formę organizacji pozarządowych.

środki zewnętrzne uzupełniane dochodami z działalności gospodarczej to model charakterystyczny dla izb gospodarczych, spółek prawa handlowego oraz inkubatorów przedsiębiorczości

środki własne (np. składki) uzupełniane dochodami z działalności gospodarczej to model występujący w podmiotach, które mogą pobierać składki członkowskie np. w izbach gospodarczych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych IDI (z IOB).

Każdy z wymienionych schematów finansowania posiada jednak niedogodności:

Podmioty bazujące na dotacjach lub grantach muszą często nadmiernie skupiać się na pozyskiwaniu finansowania, co może ograniczać ich potencjał kadrowy - zamiast prowadzić regularną działalność, muszą poszukiwać źródeł finansowania, a następnie brać udział w procesach rozliczania i sprawozdawczości, który może być pracochłonny.

Podmioty, których częścią finansowania są **składki członkowskie**, nie są w stanie pokryć z nich całości swoich potrzeb - stosunkowo niewielkie zainteresowanie przedsiębiorców uczestnictwem przekłada się na niewielką sumę składek.

Prowadzenie działalności gospodarczej jest często utrudnione brakiem zainteresowania przedsiębiorców korzystaniem z płatnych usług, które wcześniej bywały darmowe. Z kolei dochody związane np. z wynajmem powierzchni dotyczą tylko niewielkiej części podmiotów, które posiadaia odpowiednie zaplecze.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Powyższe problemy sprawiają, że obecne modele finansowania nie pozwalają w pełni realizować działalności IOB oraz powoduje, że nie wykorzystują one swojego potencjału. Należałoby zatem dążyć do **ustanowienia specjalnych programów, w ramach których możliwe byłoby finansowanie działalności IOB**. Programy takie mogłyby sprawić, że zdobycie finansowania na działalność podmiotów nie byłoby obarczone pracochłonnym procesem rozliczania mniejszych sum pieniędzy w ramach pojedynczych projektów czy dotacji.

Mimo wszystko wciąż opracowanie projektów (zarówno współfinansowanych ze środków unijnych, jak i pozostałych) stanowi znaczną część finansowania działalności niektórych podmiotów. W tym przypadku jednak istotne jest **zapewnienie odpowiedniej wiedzy kadrze zajmującej się aplikowaniem o środki i ich rozliczaniem**. Wiedza i doświadczenie kadry są czynnikiem, który sprawić może, że obsługa projektu (od wnioskowania o środki po rozliczenie) nie będzie pochłaniać tak dużo czasu, który spożytkowany może zostać na bieżącą działalność podmiotu.

W perspektywie finansowej 2021-2027 IOB korzystać mogą m.in. ze wsparcia w ramach:

- Działania 10.3 *Budowa ekosystemu instytucji otoczenia biznesu oraz wsparcie publicznej infrastruktury B+R i cyfryzacji administracji publicznej* Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027;
- Działania 1.6. *Rozwój przedsiębiorstw poprzez wsparcie IOB/Klastry oraz wsparcie ich potencjału* Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027;
- Działania 2.18 *Rozwój oferty OI dla firm* Programu Fundusze Europejskie dla Gospodarki (FENG)

Dokładny opis możliwości korzystania ze środków unijnych opisany jest w rozdziale 5 niniejszego Planu.

Z racji tego, że możliwości finansowania może być wiele, istotna w tym zakresie jest wskazana w rekomendacjach Raportu końcowego z „Badania powiązań między sferą B+R i IOB a przedsiębiorstwami” potrzeba wykreowania w Wielkopolsce Wschodniej **lidera** zajmującego się promowaniem i wspieraniem współpracy między IOB. **Jedną z jego ról mogłoby być również informowanie o pojawiających się możliwościach finansowania**.

Kolejną inicjatywą rekomendowaną w Raporcie końcowym z badania jest powstanie **platformy wymiany wiedzy i komunikacji** między IOB oraz B+R; także ona mogłaby służyć do dzielenia się tego rodzaju informacjami.

Niektóre z IOB w Wielkopolsce Wschodniej, aby stworzyć sobie możliwość korzystania z dodatkowych środków, dokonały **akredytacji jako podmiot ekonomii społecznej**. Jest to kolejna z możliwości wnioskowania o środki, które pozwolą na bieżące utrzymanie.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

2.4. Dostępne narzędzia informujące przedsiębiorców o usługach świadczonych przez IOB oraz podmiotów B+R

Na podstawie „Badania powiązań między sferą B+R i IOB a przedsiębiorstwami” stwierdzić można, że najskuteczniejszą metodą komunikacji pomiędzy IOB czy podmiotami B+R, a przedsiębiorcami jest proces **sieciowania współpracy** opierający się na byciu w stałym kontakcie poprzez udział w konferencjach czy spotkaniach o różnym stopniu sformalizowania. Z przeprowadzonych na potrzeby wspomnianego badania analiz wynika, że wzajemne kontakty przedstawicieli tych grup daje najlepsze, ale co również istotne, trwałe efekty. Sieciowanie wiąże się również z możliwością stworzenia wspólnej **platformy cyfrowej**, dzięki której poszczególne podmioty (przedsiębiorcy, IOB, podmioty B+R) mogłyby pozostać w bieżącym kontakcie dotyczącym swojej oferty, możliwości finansowania, informacji o wydarzeniach branżowych czy propozycjach nawiązania współpracy np. w ramach projektów badawczo-rozwojowych.

Przedsiębiorcy poszukujący informacji w pierwszej kolejności zgłoszą się do instytucji, którą znają, z której przedstawicielami mieli kontakt w przeszłości lub też takiej, która została im polecona przez zaufaną osobę. Ważne jest, aby **utrzymać i rozwijać współpracę** pomiędzy podmiotami w Wielkopolsce Wschodniej. Na wartość sieciowania uwagę zwracali również przedstawiciele IOB i podmiotów B+R podczas wywiadów indywidualnych akcentując, że istotnym wymiarem jest stworzenie zaufania do ich instytucji, otwartość i wzajemna znajomość.

Narzędziem, które było stosunkowo często wskazywane jako źródło informacji są **media społecznościowe**, które z jednej strony są przystępne i łatwo dostępne dla zainteresowanych, z drugiej zaś prowadzenie ich nie wiąże się z dużym obciążeniem dla kadr IOB czy podmiotów B+R. Dość zbliżonymi źródłami są również **strony internetowe oraz mailowe newslettery**. Moderowanie strony internetowej wiąże się jednak z posiadaniem większych umiejętności informatycznych, a dostępność treści jest dla odbiorców mniejsza - aby trafić na zamieszczane na nich informacje muszą oni celowo wejść na stronę internetową konkretnego podmiotu. Pomocą w naprowadzaniu odbiorców na treści zamieszczone na stronach internetowych są **media społecznościowe**, które mogą w postach odsyłać do nich odbiorców. Inną formą komunikowania informacji o usługach są **ogłoszenia prasowe** zamieszczane w prasie lokalnej lub branżowej czy też lokalnej telewizji.

Wymienione powyżej sposoby komunikacji, informowania są różnorodne i mogą mieć również różne cele. Formy takie jak ogłoszenia prasowe, media społecznościowe, strony internetowe czy newslettery mogą służyć **podnoszeniu świadomości przedsiębiorców o działalności IOB i podmiotów B+R**, co zgodne jest z zalecanymi do wprowadzenia rekomendacjami wynikającymi z badania. Kolejną rekomendacją, w realizacji której pomogłoby realizowanie informowania w wymienionych formach jest **zwiększenie**

WIELKOPOLSKA

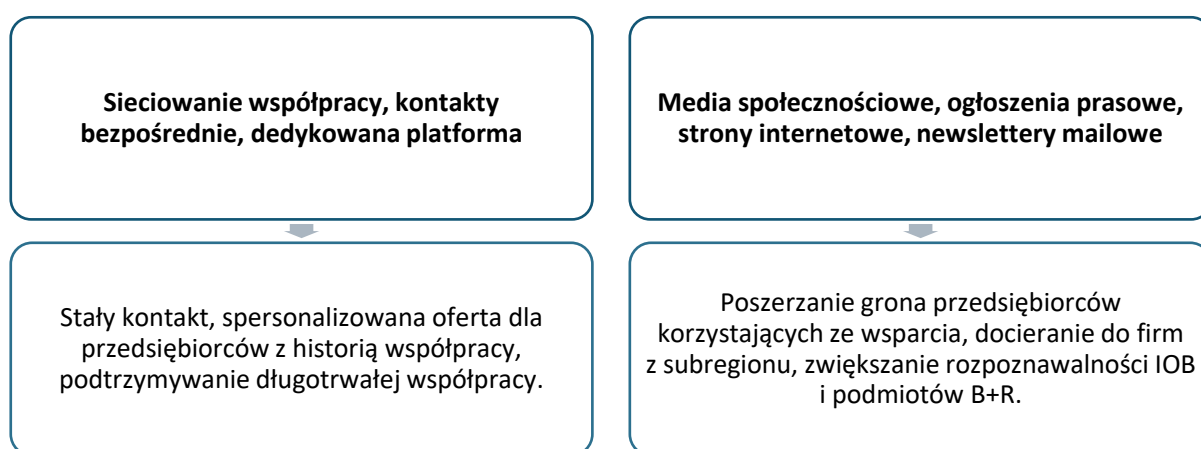
Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

rozpoznawalności subregionalnych IOB; z badania wynika, że przedsiębiorcy chętniej podejmowaliby współpracę z podmiotem znajdującym się w ich sąsiedztwie: w tym przypadku ogłoszenia prasowe mogą być skutecznym sposobem dotarcia do nich z ofertą.

Szczególnym rodzajem promocji współpracy wskazanym w rekomendacjach z badania są **akcje promocyjne** np. bony na realizację szkoleń lub usługi doradcze dostępne w Bazie Usług Rozwojowych. Do realizacji tych akcji niezbędne byłoby wypromowanie ich w lokalnych mediach np. prasie i rozgłośniach radiowych.

Schemat 4. Rodzaje podejmowanych działań informacyjnych oraz ich zalety

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ilościowego, IDI oraz analizy danych zastanych.

3. Propozycje działań w zakresie rozwoju i intensyfikacji powiązań sieciowych pomiędzy uczestnikami systemu wspierania przedsiębiorców w zakresie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, w tym w szczególności IOB i podmiotów B+R

Poniżej przedstawiono **propozycje różnych form działań**, jakie mogłyby zostać zrealizowane przez uczestników lokalnego systemu rozwoju lokalnej gospodarki w celu wzmocnienia powiązań między IOB i B+R oraz przedsiębiorstwami, co przyczyni się do skutecznego wdrażania celów RSNC.

Katalog ten stanowi otwarty zbiór pomysłów, które zostały zebrane podczas realizacji badania wśród przedstawicieli biznesu, organizacji gospodarczych i instytucji naukowych na potrzeby opracowania niniejszego Planu. Ma on ułatwić i zainspirować podmioty z Wielkopolski Wschodniej do aktywnego włączenia się w proces budowania zielonej i konkurencyjnej gospodarki.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN

1) Organizacja spotkań mających na celu wymianę wiedzy oraz określenie specjalizacji IOB, podmiotów B+R z Wielkopolski Wschodniej

Organizacja spotkań/ dyskusji prowadząca do określenia zakresu specjalizacji poszczególnych IOB oraz podmiotów B+R z terenu Wielkopolski Wschodniej w obszarze transformacji energetycznej. IOB powinny w większym stopniu skupić się na personalizacji oferty, wskazaniu konkretnych obszarów tematycznych w których chcą rozwijać kompetencje oraz świadczyć usługi. Podczas spotkań/ warsztatów podmiotów IOB oraz B+R powinna zostać określona rola i funkcja lidera IOB oraz B+R świadczących usługi na rzecz osiągnięcia celów RSCN w Wielkopolsce Wschodniej.

Warto wskazać, że spotkania powinny służyć również wymianie wiedzy i informacji o usługach świadczonych przez poszczególne IOB. Posiadanie przez poszczególne podmioty informacji o tym, jakie usługi dostępne są w subregionie jest niezwykle istotne, by – w przypadku, gdy zgłosi się do nich przedsiębiorca zainteresowany daną usługą, która nie znajduje się w ich portfolio usług - mogły skierować dany podmiot do właściwej IOB, która udzieli mu oczekiwanego wsparcia. Należy podkreślać również rolę aktualnych, pełnych informacji, w tym zwłaszcza danych kontaktowych, na stronach internetowych IOB.

2) Wykreowanie w Wielkopolsce Wschodniej lidera IOB oraz B+R świadczących usługi na rzecz osiągnięcia celów RSCN

Rolą lidera IOB oraz B+R świadczących usługi na rzecz osiągnięcia celów RSCN byłoby promowanie, inicjowanie i wspieranie współpracy między IOB, uczelniami i instytucjami badawczymi, co będzie prowadzić do budowania trwałych relacji między tymi podmiotami. Lidera będzie także agregował i formułował pomysły i stanowiska reprezentowane przez instytucje z Wielkopolski Wschodniej (w przypadku braku jednomyślności także wypracowywał wspólne opinie) i reprezentował je na zewnątrz wobec instytucji szczebla regionalnego, krajowego czy europejskiego. **Wsparcie merytoryczne (szkolenia, podnoszenie kompetencji) w zakresie transformacji energetycznej dla kadr IOB i podmiotów B+R, szkolenia z zakresu możliwości pozyskania finansowania działalności**

Wsparcie merytoryczne dla IOB, podmiotów B+R jest niezbędne, aby nie tylko ułatwić, ale umożliwić ich sprawne funkcjonowanie. Zakres wsparcia powinien obejmować zagadnienia tj.: sposoby na rozwój działalności komercyjnej, możliwości poszerzenia oferty wsparcia, możliwości pozyskania środków na działania z programów innych niż programy regionalne,

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodniej 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

sposoby na pozyskiwanie klientów i inne. W związku z powyższym konieczne jest doszkalanie kadr, zdobywanie wiedzy w określonych obszarach tematycznych.

Jednocześnie, aktualna wiedza dotycząca procesu transformacji energetycznej i wiążących się z nią zmian pozwoliłoby na budowanie zasobów tych instytucji do dalszej działalności w tym obszarze. Pomocna byłaby organizacja szkoleń podnoszących kompetencje kadr IOB, które wdrażać będą działania sprzyjające realizacji celów RSCN, mające na celu podniesienie wiedzy merytorycznej z zakresu neutralności klimatycznej, efektywności energetycznej, gospodarki o obiegu zamkniętym, tematyki ESG, doradztwa środowiskowego. Istotne jest, aby zaktualizowanie wiedzy nie było jednorazowe, ale aby kadry poszczególnych podmiotów mogły sięgać po wiedzę na bieżąco. Wsparcie to powinno być realizowane równolegle z promocją informacji nt. IOB i ich oferty, wśród przedsiębiorców z Wielkopolski Wschodniej.

Priorytet 2: Zwiększenie zaangażowania MŚP z obszaru Wielkopolski Wschodniej we współpracę z IOB oraz podmiotami B+R

1) Standaryzacja IOB, podmiotów B+R w Wielkopolsce Wschodniej

Kierowanie wsparcia do tych IOB, które świadczą określone usługi o określonym standardzie. Istotne i pomocne w tym kontekście mogą być standardy, które zostaną wypracowane w ramach projektu „Świadczenie usług proinnowacyjnych przez sieć IOB w Wielkopolsce” (Działanie 1.6 FEW). Stosowanie tych standardów warto powiązać z promowaniem usług stosujących je IOB. Przełoży się to na zwiększenie rozpoznawalności tych podmiotów, co może przekonać przedsiębiorców do korzystania z ich oferty.

2) Organizacja spotkań, wydarzeń dla przedsiębiorców, działania matchingowe, działania zwiększające świadomość przedsiębiorców o działalności IOB i podmiotów B+R

Należy skoncentrować się na organizacji większej liczbie spotkań/ wydarzeń dla przedsiębiorców, które będą miały na celu zarówno propagowanie wiedzy, wymianę praktyk i doświadczeń, w tym szczególnie w zakresie tematycznym RSCN oraz promowanie oferty IOB/B+R jak i korzyści płynących z współpracy z tymi podmiotami. Wszelkie działania o charakterze edukacyjnym powinny być cykliczne, mogą być realizowane zarówno w formie stacjonarnej jak i on-line. Wdrażając działania związane z networkingiem i bezpośrednimi spotkaniami, IOB będą miały okazję do bezpośredniej identyfikacji konkretnych obszarów, w których firmy potrzebują wsparcia, a jednocześnie do zaprezentowania swojej oferty. Regularne spotkania i networking mogą przyczynić się do wzrostu zaufania do IOB jako partnera biznesowego.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodniej 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Istotne w zachęcaniu do współpracy z IOB czy podmiotami B+R jest przedstawianie konkretnych korzyści jakie wynikają z nawiązanej współpracy. Informowanie mogłoby odbywać się np. w ramach spotkań, targów, konferencji, webinarów, podczas których prezentować można pomyślnie zakończone projekty, dobre praktyki współpracy, efekty wspólnie podjętych działań

Kojarzenie IOB/podmiotów B+R z przedsiębiorstwami z regionu Wielkopolski Wschodniej, może wykrystalizować pomysły oraz sprecyzować plany dot. współpracy. Może się ono odbywać zarówno poprzez spotkania stacjonarne, zdalne, wydarzenia jak również stworzoną wspólną platformę lub nawiązywanie kontaktów indywidualnie – w konkretnym celu realizacji projektu w temacie który łączy dane podmioty.

Priorytet 3: Tworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R

1) Działania promujące współpracę przedsiębiorców z IOB i podmiotów B+R

Sieć współpracy przedsiębiorców, IOB i podmiotów B+R nie rozwinie się bez przyłączania się nowych członków. Istotne jest pozyskiwanie nowych podmiotów, może się to odbywać poprzez różnorodne zachęty, sposoby komunikacji, informowania. Standardowymi, ale wartymi kontynuowania działaniami jest prowadzenie mediów społecznościowych, ogłoszenia w prasie, na stronach internetowych. Jednocześnie warto byłoby promowanie przykładów udanej współpracy za zgodą danego przedsiębiorcy.

Innymi, ciekawymi propozycjami byłaby organizacja akcji promocyjnych, podczas których przedsiębiorcy mogliby wygrać realizację usług przez IOB.

2) Stworzenie i utrzymywanie platformy wymiany wiedzy i komunikacji między instytucjami (IOB oraz B+R) z subregionu na rzecz osiągnięcia celów neutralności klimatycznej

Utworzenie dedykowanej platformy cyfrowej, która umożliwi łatwą współpracę między przedsiębiorstwami, jednostkami naukowo-badawczymi i IOB, ułatwiającej im nawiązywanie kontaktów, wymianę wiedzy i realizację projektów badawczo-rozwojowych (B+R). Platforma powinna oferować bazę aktualnych i przyszłych projektów B+R, moduł ofert współpracy, kalendarz wydarzeń branżowych oraz narzędzia komunikacyjne (wiadomości, wideokonferencje) ułatwiające współpracę zdalną. Dodatkowo, platforma mogłaby być wspierana programem szkoleń i webinarów, które przybliżą użytkownikom jej funkcje oraz pokażą, jak efektywnie wykorzystać narzędzie do nawiązywania współpracy. Platforma byłaby

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

pomocna przy sieciowaniu podmiotów, a jej funkcjonalności mogłyby być rozwijane na bieżąco wraz z pojawiającymi się nowymi potrzebami.

3) Przyciągnięcie B+R z Wielkopolski do Wielkopolski Wschodniej

Podmioty B+R są często zlokalizowane w Poznaniu lub jego najbliższej okolicy, ale ich działalność wykracza poza ten obszar terytorialny. Warto zachęcać, zawiązywać współpracę z różnorodnymi podmiotami B+R przez podmioty zlokalizowane w Wielkopolsce Wschodniej - IOB. Zasadne byłby nawiązanie współpracy w celu opracowania „oferty” prezentującej tematykę, w których podmioty B+R z województwa wielkopolskiego specjalizują się oraz potencjalnie zainteresowane są podjęcie współpracy z sektorem MŚP, co miałyby jednocześnie pozytywny wpływ na realizację działań sieciujących.

4) Dedykowane instrumenty finansowe dla projektów B+R – „szybka ścieżka”⁹

Wprowadzenie alternatywnej procedury aplikacyjnej nastawionej na szybką informację zwrotną będzie stanowiło swoistą zachętę dla podmiotów MŚP/ B+R do realizacji projektów z zakresu wprowadzania nowych, innowacyjnych rozwiązań przyczyniających się do realizacji celów klimatycznych RSCN. Wprowadzenie dedykowanej procedury aplikacyjnej mogłoby rozpoczynać się od etapu przedstawienia ogólnej koncepcji badawczo-rozwojowej i opisanie pokrótce jakie prace mają być wykonywane w projekcie, a wszystko to na podstawie skróconego regulaminu dotyczącego pierwszego etapu aplikowania. Szybka recenzja i informacja zwrotna dla przedsiębiorcy byłaby niezwykle cenna w kolejnych etapach aplikacji, a negatywna odpowiedź wskazująca np. na niekwalifikowanie się danych prac do prac B+R oszczędziłaby firmie tygodni pracy nad wnioskiem o dofinansowanie i zaangażowanych zasobów finansowych i kadrowych. Takie rozwiązanie spowodowałoby redukcję istotnych barier i zwiększenie zainteresowania dofinansowaniami na projekty B+R firm w subregionie, a także mogłoby zachęcić firmy z obszarów sąsiadujących do założenia firm lub siedzib w Wielkopolsce Wschodniej.

⁹ Wprowadzenie nowej procedury aplikacyjnej jest jedynie propozycją Wykonawcy. Przez to, że wymagałoby to zmian formalnych w procedurach naboru, możliwość ta powinna uwzględniać możliwości i chęci dokonania zmian przez IP.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

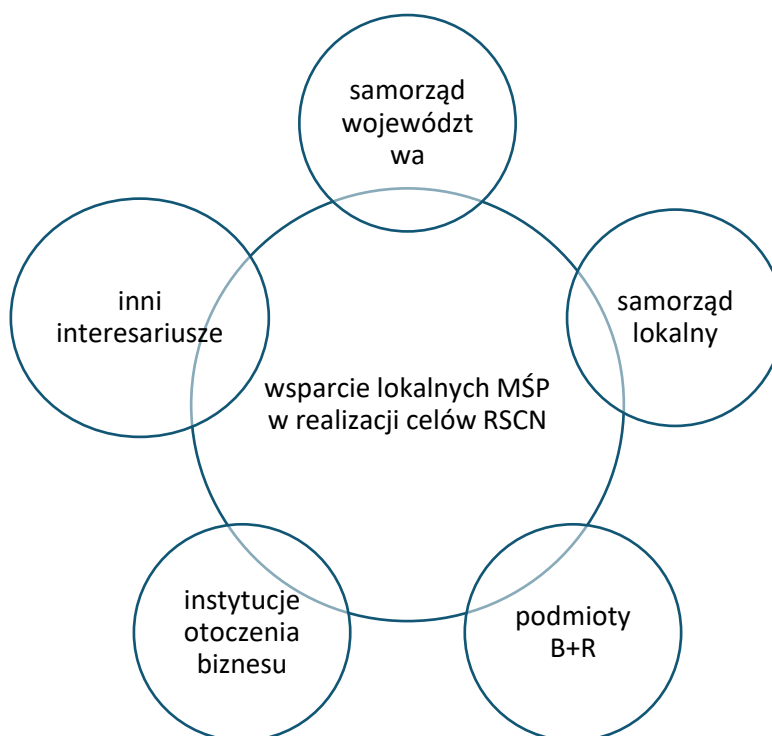
Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolski Wschodniej 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

4. Podmioty (oraz ich rola), których zaangażowanie jest niezbędne w celu budowania efektywnego ekosystemu wsparcia lokalnych MŚP w procesie transformacji energetycznej oraz osiągnięcia celów klimatycznych określonych w RSCN

Skuteczność realizacji działań w obszarze zielonej transformacji Wielkopolski Wschodniej jest pochodną m.in. sprawnej współpracy IOB, podmiotów B+R oraz przedsiębiorców przy wsparciu władz regionalnych i lokalnych oraz innych interesariuszy.

Dla podjęcia przez MŚP działań zmierzających do wspierania osiągnięcia celów RSCN, tj. zmniejszenia poziomu gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii z OZE w całkowitym zużyciu energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej, konieczna jest współpraca różnych podmiotów w kilku wymiarach (co najmniej: świadomościowym, edukacyjnym, finansowym, inwestycyjnym, innowacyjnym – w tym także zielonych innowacji społecznych). Z racji swego umiejscowienia w strukturze społeczno-gospodarczej **przedsiębiorstwa mogą współpracować z innymi przedsiębiorstwami, IOB, podmiotami B+R, sektorem społecznym oraz jednostkami samorządu terytorialnego, nawiązując liczne i wielostronne relacje.** Sukces podejmowanych działań jest uwarunkowany jakością współpracy różnych partnerów pozostających we wzajemnych relacjach.

Schemat 5. Podmioty wspierające MŚP w realizacji celów RSCN

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Źródło: opracowanie własne.

Poszczególne podmioty pełnią w tym systemie różne role, które są pochodną realizowanych przez nie zadań. **Zakres instrumentów i działań, które mogą być wykorzystane przez poszczególne podmioty do wspierania przedsiębiorców w realizacji celów RSCN jest szeroki.** Istotną kwestią jest sposób, w jaki zostaną one połączone, tj. **stworzą spójny, przemyślany system wsparcia przedsiębiorców w zielonej transformacji.** Ważna jest przy tym **stabilność wykreowanych warunków**, odpowiadanie na **rzeczywiste potrzeby przedsiębiorców**, a także **uwzględnienie oczekiwań wszystkich interesariuszy** tego systemu.

W identyfikacji ról poszczególnych podmiotów odwołano się do podstawowych realizowanych przez nie zadań. Ponadto wykorzystano typologię przygotowaną w ramach badania „Wsparcie w przygotowaniu Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji w Polsce”¹⁰, w której wyodrębniono **cztery podstawowe role**: decydenta, potencjalnego beneficjenta, wsparcia operacyjnego oraz źródła wiedzy, rozumiane zgodnie z ich definicjami ujętymi w przywołanym dokumencie:

1. **decydent** uprawniony do podejmowania decyzji wpływających oraz kształtujących zakres i charakter działalności innych interesariuszy;
2. **potencjalny beneficjent** mający możliwość potencjalnie skorzystać na zaangażowaniu w zieloną transformację dla własnej korzyści;
3. **wsparcie operacyjne**, czyli podmiot udzielający niematerialnego wsparcia decydentom i potencjalnym beneficjentom w celu umożliwienia ich skutecznego zaangażowania i maksymalizacji korzyści płynących dla nich z transformacji energetycznej;
4. **źródło wiedzy**, czyli podmiot dostarczający wiedzy na temat ekonomicznych, społecznych i środowiskowych aspektów zielonej transformacji.

¹⁰ Wsparcie w przygotowaniu Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji w Polsce. Raport 2b - Raport dotyczący zaangażowania interesariuszy, PcW, 2021, s. 13. Dokument elektroniczny: https://arrtransformacja.org.pl/wp-content/uploads/2021/08/PL_FINAL_Deliverable-2b_Stakeholder-engagement.pdf (dostęp: 18.12.2024 r.).

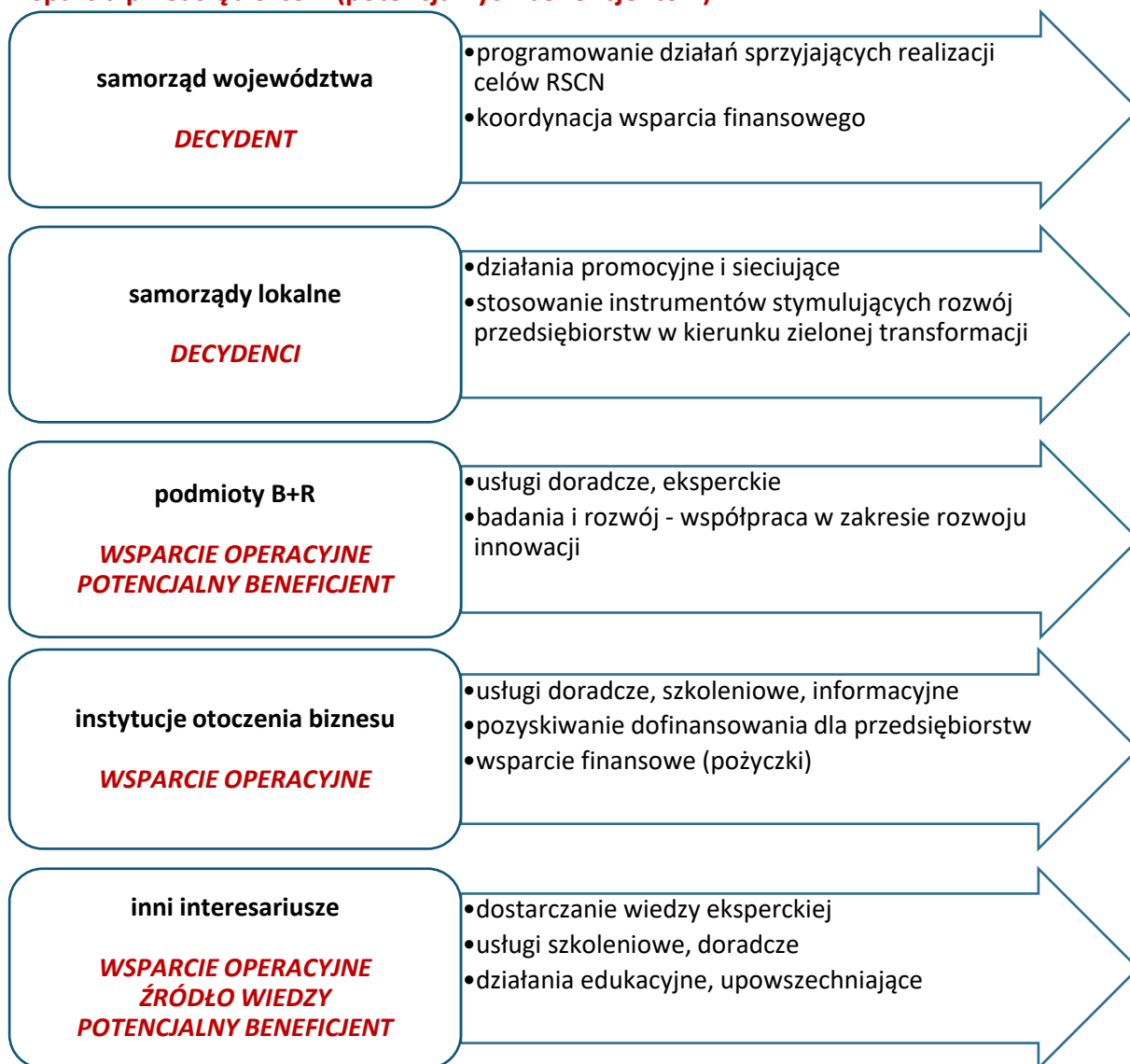

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Schemat 6. Podstawowe role i zadania poszczególnych typów podmiotów w ekosystemie wsparcia przedsiębiorców (potencjalnych beneficjentów)

Źródło: opracowanie własne.

Mając na uwadze cele RSCN, można dookreślić zadania i możliwe do podjęcia działania przez poszczególne podmioty ekosystemu wsparcia lokalnych MŚP Wielkopolski Wschodniej w procesie transformacji energetycznej oraz osiągnięcia celów klimatycznych określonych w RSCN. W związku z faktem, że nie wszystkie typy wskazanych niżej podmiotów występują w Wielkopolsce Wschodniej, ważne jest nawiązanie relacji także z podmiotami spoza tego obszaru, np. z całego województwa wielkopolskiego i włączenie ich w subregionalny system wsparcia MŚP w kierunku zielonej transformacji (podmioty B+R, centra transferu technologii, parki technologiczne).

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Poniżej wskazano podmioty, które w opinii Zespołu Badawczego mają największe znaczenie w tworzeniu subregionalnego systemu innowacji. Należy jednak mieć na uwadze, że priorytety działalności poszczególnych podmiotów (np. konkretnych IOB, samorządów) mogą być zróżnicowane, a co za tym idzie – mogą one nie być skłonne do podejmowania zaproponowanych działań.

Tabela 1. Zadania poszczególnych podmiotów w osiągnięciu celów RSCN

Podmiot	Kierunki działań
Samorząd województwa	- planowanie i koordynacja działań tworzących warunki do zielonej transformacji, - tworzenie otoczenia regulacyjnego sprzyjającego zielonej transformacji w wymiarze regionalnym, - wsparcie finansowe (zapewnianie środków z budżetu, koordynacja środków zewnętrznych, na przykład z funduszy unijnych na działania spójne z RSCN), - zapewnienie możliwości szkoleń, spotkań informacyjnych, konferencji i innych działań o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów i organizacji szczebla lokalnego (dla MŚP, IOB, podmiotów trzeciego sektora itp.), - promowanie dobrych praktyk z zakresu zielonej transformacji w MŚP;
Samorząd lokalny	- inicjowanie działań na rzecz zmian w kierunku zielonej gospodarki, - tworzenie otoczenia regulacyjnego sprzyjającego zielonej transformacji w wymiarze lokalnym, - stymulowanie zmian w przedsiębiorstwach spójnych z celami RSCN (OZE, zmniejszanie emisji itp.) poprzez stosowanie instrumentów dochodowych (np. ulgi podatkowe, zwolnienia podatkowe, polityka czynszowa), - informowanie potencjalnych beneficjentów w zakresie aplikowania i absorpcji środków unijnych i innych przeznaczonych na zieloną transformację, - upowszechnianie informacji dotyczącej prowadzenia działalności gospodarczej spójnej z celami RSCN, wydawanie poradników i folderów w celu upowszechniania wiedzy o zasadach i korzyściach zielonej transformacji,

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Podmiot	Kierunki działań
	• promowanie odpowiedzialności ekologicznej wśród subregionalnych MŚP, • organizowanie spotkań, w których biorą udział przedsiębiorcy i podmioty z ich otoczenia (IOB, organizacje pozarządowe), kontaktowanie przedsiębiorców z innymi podmiotami-partnerami użytecznymi w procesie realizacji działań inwestycyjnych (w tym innowacyjnych) w obszarach związanych z zieloną transformacją - działania upowszechniające informacje nt. zielonej transformacji, w tym o korzyściach dla MŚP, • współpraca z przedsiębiorcami w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w projektach dotyczących inwestycji z zakresu transformacji energetycznej, • pozyskiwanie innych niż dochody własne źródeł wspierania zielonej transformacji przedsiębiorstw, • tworzenie klimatu sprzyjającego transformacji w kierunku zielonej gospodarki w otoczeniu przedsiębiorstw (w społeczności lokalnej);
Podmioty B+R	• dostarczanie wyników badań i analiz (wiedza ekspercka), w tym do podejmowania decyzji w procesie wyznaczania kierunków zielonej transformacji w subregionie, • wsparcie doradcze i eksperckie, np. doradztwo energetyczne, audyt energetyczny, opracowanie strategii transformacji energetycznej, obliczanie śladu węglowego, przygotowywanie rekomendacji dla mikro systemów ciepłowniczych i energetycznych, • świadczenie usług o charakterze badawczym – inicjatywy projektowe, badania rozwojowe i wdrożeniowe, świadczenie specjalistycznych usług badawczych dotyczących rozwiązań w obszarze transformacji energetycznej, • współpraca w zakresie tworzenia zielonych innowacji, opracowywania, testowania i wdrażania zielonych rozwiązań w MŚP, w tym w ramach projektów realizowanych ze środków regionalnych i krajowych oraz europejskich (np. Program Horyzont Europa),

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Podmiot	Kierunki działań
	• udostępnianie aparatury badawczej niezbędnej do realizacji prac B+R w przedsiębiorstwie podejmującym działania w kierunku transformacji energetycznej (wprowadzającym zielone innowacje);
Instytucje otoczenia biznesu: Agencje rozwoju	• wsparcie finansowe w postaci pożyczek ukierunkowanych na sfinansowanie działań sprzyjających realizacji celów RSCN, • pozyskiwanie dofinansowania na działania z zakresu zielonej transformacji, • organizowanie spotkań, w których biorą udział przedsiębiorcy i podmioty z ich otoczenia (IOB, organizacje pozarządowe), kontaktowanie przedsiębiorców z innymi podmiotami-partnerami użytecznymi w procesie realizacji działań inwestycyjnych (w tym innowacyjnych) w obszarach związanych z zieloną transformacją - działania upowszechniające informacje nt. zielonej transformacji, w tym o korzyściach dla MŚP, a jednocześnie integrujące podmioty współtworzące lokalny ekosystem wsparcia MŚP, • doradztwo dotyczące możliwości pozyskania przez MŚP wsparcia, finansowego i niefinansowego, na działania dotyczące transformacji energetycznej/ zielonej transformacji, • stworzenie systemu stałego dialogu przedsiębiorców i IOB w obszarze działań na rzecz realizacji celów RSCN, w tym mapowanie IOB realizujących usługi dla MŚP związane z transformacją w kierunku zielonej gospodarki, • monitorowanie potrzeb przedsiębiorców w zakresie zielonej transformacji, • wsparcie merytoryczne - informacyjne, edukacyjne, uświadamiające dotyczące koniecznych zmian i korzyści z zielonej transformacji • włączanie się w proces wyznaczania kierunków zielonej transformacji w subregionie;
Instytucje otoczenia biznesu:	• stymulowanie powstawania przedsiębiorstw działających w obszarze zielonej transformacji,

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Podmiot	Kierunki działań
Inkubatory przedsiębiorczości	- wsparcie rozwoju nowych przedsiębiorstw, w tym start-up'ów, działających w obszarze zielonej gospodarki (pomoc doradcza, prawna, księgowa, udostępnianie przestrzeni), - poszukiwanie źródeł finansowania na założenie działalności gospodarczej w obszarze zielonej gospodarki;
Instytucje otoczenia biznesu: Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe	- wsparcie finansowe w postaci pożyczek ukierunkowanych na sfinansowanie działań sprzyjających realizacji celów RSCN, - wsparcie w postaci poręczeń w celu ułatwienia dostępu do zewnętrznego finansowania w postaci kredytów bankowych oraz pożyczek ukierunkowanych na sfinansowanie działań sprzyjających realizacji celów RSCN;
Instytucje otoczenia biznesu: Izby gospodarcze	- reprezentacja interesów zrzeszonych MŚP w obszarze zielonej (sprawiedliwej) transformacji, - monitorowanie nowych rozwiązań prawnych dotyczących zielonej transformacji, w tym udział w tworzeniu i opiniowanie tych zmian, - monitorowanie potrzeb przedsiębiorców w zakresie zielonej transformacji (w danej branży) – szkoleniowych, doradczych, informacyjnych, - usługi szkoleniowe i doradcze w obszarze transformacji energetycznej;
Instytucje otoczenia biznesu: Parki technologiczne/ przemysłowo-technologiczne/ naukowo-technologiczne	- usługi pośrednictwa w kontaktach z przedstawicielami środowiska naukowego dla firm, które poszukują realizatorów usług dotyczących zielonej gospodarki (audyt, doradztwo, prace badawcze itp.) lub partnerów do projektu B+R w obszarze zielonej gospodarki, - transferowanie wiedzy z zakresu zielonej gospodarki do MŚP, - wynajem infrastruktury kubaturowej i sprzętu dla przedsiębiorstw rozwijających się zgodnie z celami RSCN lub w obszarze z nimi spójnym;
Instytucje otoczenia biznesu: Centra	zapewnienie dostępu do infrastruktury badawczej (urządzenia, laboratoria, oprogramowanie), która może zostać wykorzystana w pracach B+R z zakresu zielonej gospodarki,

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Podmiot	Kierunki działań
transferu technologii	• sieciowania środowiska przedsiębiorców z podmiotami ze sfery B+R w kontekście rozwijania współpracy na rzecz zielonej transformacji;
Inni interesariusze	• dostarczanie wyników badań i analiz (wiedza ekspercka – np. think tanki zajmujące się tematyką zielonej transformacji, organizacje badawcze działające w formie NGO itp.), • wdrażanie zielonych innowacji społecznych, w których mogą partycypować MŚP (np. klastry i spółdzielnie energetyczne), • kształtowanie postaw społecznych sprzyjających zielonej transformacji (mieszkańcy, gospodarstwa domowe to aktywni uczestnicy rynku, którzy swoimi decyzjami konsumpcyjnymi wpływają na rozwiązania przyjmowane przez firmy), • wsparcie merytoryczne - informacyjne, edukacyjne, uświadamiające dotyczące koniecznych zmian i korzyści z zielonej transformacji, • zaangażowanie w dialog społeczny w zakresie zielonej transformacji Wielkopolski Wschodniej.

Źródło: opracowanie własne.

5. Potencjalne i sugerowane źródła finansowania działań mających na celu budowanie sieci powiązań sfery IOB oraz B+R z MŚP w Wielkopolsce Wschodniej

Jak wskazują wyniki „Badania powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami”¹¹ głównymi źródłami finansowania działań z zakresu współpracy z IOB/B+R dla przedsiębiorców z Wielkopolski Wschodniej są **środki zewnętrzne** (najczęściej pozyskane w ramach funduszy UE). W przypadku braku takiego finansowania aż ¼ przedsięwzięć nie doszłaby do skutku, a kolejna ¼ przedsięwzięć byłaby zrealizowana w mniejszej niż planowana skali. Niemniej jednak, z przytoczonego badania wynika również, że przedsiębiorcy są skłonni inwestować własny kapitał we współpracę z IOB/ podmiotami B+R, jeżeli zaprezentowana przez nie oferta będzie spełniała ich oczekiwania oraz oferowała adekwatne wsparcie w realizacji celów na

¹¹ „Badanie powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorstwami” na zlecenie ARR w Koninie. Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa, 2024.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

rzecz transformacji lokalnej gospodarki w kierunku neutralności klimatycznej (realizacji celów RSCN).

W związku z powyższym, punktem wyjścia do wprowadzenia niniejszego planu w życie, jest podjęcie inicjatywy IOB/ podmiotów B+R polegającej na opracowaniu i przedstawieniu dedykowanej oferty, skierowanej do sektora MŚP, wspomagającej podmioty w osiągnięciu celów wynikających z RSCN. W tym celu konieczne jest podjęcie odpowiednich kroków mających na celu:

- zapewnienie odpowiednich standardów funkcjonowania IOB z subregionu,
- zwiększenie stabilizacji funkcjonowania IOB z subregionu, zapewnienie IOB wsparcia merytorycznego w zakresie transformacji energetycznej, w tym wsparcie potencjału merytorycznego IOB,
- zwiększenie świadomości przedsiębiorców na temat działalności i funkcjonowania IOB, B+R,
- zwiększenie świadomości przedsiębiorców na temat zasadności i korzyści z wdrażania działań sprzyjających realizacji RSCN,
- konieczność zapewnienia wsparcia w inkubacji nowych inicjatyw.

Generalnie osiągnięcie celów niniejszego Planu powinno być finansowane zarówno ze środków wewnętrznych tj. środków interesariuszy: IOB, podmiotów B+R, samorządów lokalnych i regionalnych, przedsiębiorców (MŚP), jak również bardzo ważnym źródłem finansowania powinny być dostępne środki zewnętrzne (w zależności od możliwości ich pozyskania), tj. środki publiczne pochodzące z dotacyjnych programów regionalnych, krajowych i europejskich współfinansowanych z funduszy UE.

Do głównych (i sugerowanych) źródeł finansowania Planu w najbliższej perspektywie czasowej należy zaliczyć:

- program regionalny: **Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW 2021-2027),**
- programy o zasięgu krajowym tj.: **Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),**
- programy o zasięgu europejskim: **Life, Horyzont Europa, Single Market Programme (dawniej COSME),**
- środki własne IOB (m.in. zapewnienie wkładu własnego dla projektów wspartych ze środków UE),
- środki własne przedsiębiorstw, w szczególności w zakresie opłat za korzystanie z usług IOB, zapewnienia wkładu własnego dla projektów wspartych ze środków UE,

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

- środki budżetu samorządów.

Podstawowym zewnętrznym źródłem finansowania działań mających na celu budowanie sieci powiązań sfery IOB oraz B+R z MŚP w Wielkopolsce Wschodniej powinien być FEW 2021-2027, w ramach którego dofinansowanie można pozyskać w ramach Priorytetu FEWP.01 Fundusze europejskie dla wielkopolskiej gospodarki oraz Priorytetu FEWP.10 Sprawiedliwa transformacja Wielkopolski Wschodniej (finansowanego z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji). W ramach Działania **FEWP.01.06 Rozwój przedsiębiorstw poprzez wsparcie IOB/Klastry oraz wsparcie ich potencjału** przewidziano finansowanie projektów polegających na budowaniu potencjału instytucji otoczenia biznesu, w tym ośrodków innowacji oraz profesjonalizację i sieciowanie. Zgodnie z zapisami SzOP¹² FEW 2021-2027 wsparciem mogą być objęte następujące działania:

- 1) budowa potencjału IOB, w tym ośrodków innowacji (OI) (zasoby, kompetencje, infrastruktura), nieposiadających akredytacji krajowej lub regionalnej lub ubiegających się o uzyskanie akredytacji krajowej lub regionalnej, jako osobny projekt lub element projektu z zakresu wzmacniania potencjału regionu w zakresie B+R, w tym budowania ekosystemu innowacji,
- 2) wzmocnienie zasobów ludzkich,
- 3) wzmocnienie zasobów infrastrukturalnych,
- 4) rozwój know-how, kompetencji zarządczych, kształcenie kadr oraz zatrudnienie ekspertów,
- 5) budowa platform sieciująco-usługowych, sieciowanie (w tym m.in.: członkostwo w organizacjach zrzeszających IOB),
- 6) umiędzynarodowienie (w tym m.in.: udział w projektach i wydarzeniach międzynarodowych),
- 7) standaryzacja (w tym wdrażanie systemu wsparcia innowacji MŚP w oparciu o wystandaryzowane usługi) oraz certyfikacja,
- 8) świadczenie usług pojedynczych IOB na rzecz przedsiębiorców, wpisujących się w inteligentne specjalizacje określone na poziomie regionalnym,
- 9) działania powiązane z testowaniem i wdrażaniem nowych lub ulepszonych usług dla przedsiębiorców, w tym wsparciem bezpośrednim dla MŚP wdrażających wyniki diagnozy związanej z innowacją (jako element projektu).

Jednocześnie przewidziano konkursy na wsparcie w zakresie świadczenia usług proinnowacyjnych i prorozwojowych dla przedsiębiorstw, obejmujące m.in.: inkubację technologiczną, w tym inkubację innowacji, brokering usług, wsparcie procesów badawczo-

¹² Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Wersja SZOP.FEWP.020 Obowiązująca od dnia 2024-12-11; SZOP Bieżący.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

wdrożeniowych, w tym rozwój produktów i usług, doradztwo, w tym doradztwo wodorowe oraz doradztwo naukowe w zakresie prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, uzupełnione szkoleniami dla pracowników, demonstrację/fabryki uczące, wsparcie w formule popytowej w postaci bonów.

O wsparcie w ramach FEWP.01.06 mogą ubiegać się: centra innowacji, centra transferu technologii, parki technologiczne, huby, inkubatory przedsiębiorczości, instytucje naukowe (w tym m.in. uczelnie wyższe, instytuty badawcze i instytuty PAN), instytucje otoczenia biznesu (IOB), jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, konsorcja naukowo-przemysłowe, podmioty wdrażające instrumenty finansowe, przedsiębiorcy, sieci, grupy przedsiębiorstw, spółki celowe, spin-off, spin-out. Warunki interwencji w obszarze wsparcia IOB i usług IOB będą uwzględniać m.in. dostępność odpowiedniej oferty usług IOB dla przedsiębiorców zlokalizowanych poza dużymi ośrodkami miejskimi.

W ramach **Działania FEWP.10.03 Budowa ekosystemu instytucji otoczenia biznesu oraz wsparcie publicznej infrastruktury B+R i cyfryzacji administracji publicznej** finansowane będą zadania związane z budową ekosystemu start-up'owego, w tym budowa i rozwój hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości czy przestrzeni coworkingowych.

Wsparciem mogą być objęte działania polegające na:

- 1) inkubacji nowotworzonych przedsiębiorstw przez wyspecjalizowane podmioty, tj. wspieranie firm w początkowej fazie rozwoju poprzez usługi prorozwojowe niezbędne do funkcjonowania przedsiębiorstwa (w tym w usługi księgowe, prawne i podatkowe, ICT, mentoring, szkolenia i warsztaty np. z wystąpień publicznych, zapewnienie powierzchni biurowej), wsparcie eksperckie na rozwój pomysłu w rentowny model biznesowy czy inne uzasadnione z punktu widzenia potrzeb i rozwoju wspieranego przedsiębiorstwa usługi prorozwojowe, w tym usługi proinnowacyjne, w szczególności w zakresie zielonej transformacji przedsiębiorstwa.
- 2) doradczych usługach proinnowacyjnych i/lub prorozwojowych w zakresie zielonej transformacji przedsiębiorstwa w kierunku poprawy efektywności energetycznej.
- 3) rozwoju potencjału i poprawie jakości usług oraz infrastruktury instytucji otoczenia biznesu na rzecz tworzenia i rozwoju ekosystemu start-up'owego, m.in. w postaci hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości, biur typu „co-working space” czy biur „wirtualnych”, w tym:
 - budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury pod ww. działalność gospodarczą, wraz z infrastrukturą towarzyszącą;
 - zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wspieranej infrastruktury;

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

- rozwój niezbędnych kompetencji kadr (pracowników i kadry zarządzającej) podmiotów ekosystemu start-up'owego (jako element projektu);
- opracowanie standardów nowych lub ulepszonych usług obejmujące testowanie usług dla przedsiębiorców w początkowej fazie rozwoju (jako element projektu);
- współpraca zagraniczna IOB na potrzeby realizowanego projektu;
- limit kosztowy do 6 mln EUR na wszystkie projekty dotyczące zakresu z punktu 3).

Ogłaszane są konkursy mające na celu wzmocnienie poziomu innowacyjności poprzez rozwój otoczenia badawczo-rozwojowego, obejmujące zakresem:

- inwestycje w działania badawcze i innowacyjne, w tym działania prowadzone przez uniwersytety i publiczne organizacje badawcze oraz działania wspierające transfer zaawansowanych technologii;
- inwestycje w innowacje cyfrowe i łączność cyfrową;
- budowa i rozwój infrastruktury, w tym badawczo-rozwojowej wspierającej transformację Wielkopolski Wschodniej w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu oraz gospodarki o obiegu zamkniętym;
- wsparcie działalności B+R publicznych organizacji badawczych; w szczególności dotyczy to kosztów personelu badawczego wyłącznie w zakresie dotyczącym realizowanej w projekcie agendy badawczej;
- wsparcie rozwoju kadr beneficjentów.

Kolejne potencjalne źródło finansowania stanowi **Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)** finansowany z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). KPO jest częścią Planu Odbudowy dla Europy, zaś inwestycje w ramach KPO mogą być realizowane do 31 sierpnia 2026 roku. Komponent A KPO dedykowano wzmocnieniu odporności i konkurencyjności gospodarki, środki finansowe można pozyskać m.in. na inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym (alokacja finansowa 161 963 888 euro); rozbudowę i wyposażenie centrów kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, wsparcie wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastrukturę do zarządzania ruchem pojazdów bezzałogowych, jako Ekosystem Innowacji (alokacja finansowa 39 762 936 EUR), inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego (alokacja finansowa 489 890 772 EUR).

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego to program operacyjny, który ma na celu wsparcie rozwoju społecznego. W ramach Działania **FERS 01.03 Kadry nowoczesnej gospodarki**¹³ możliwe jest pozyskanie dofinansowania m.in. na działania szkoleniowe i doradcze dla pracowników przedsiębiorstw i innych pracodawców, realizowane w obszarach

¹³ Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego Wersja SZOP.FERS.001, obowiązuje od dnia 2023-02-10.

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, w tym: dostosowaniu przedsiębiorstw do zmian/radzenie sobie w trudnościach (Firmy w trudnościach) oraz działania związane z wdrożeniem Europejskiego Aktu o Dostępności (uniwersalne projektowanie, dyrektywa EAA).

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) to program operacyjny finansowany z EFRR, mający na celu wsparcie rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki w Polsce. Program stanowi atrakcyjną ofertę dla przedsiębiorców, B+R+I, wspiera przedsiębiorstwa na każdym etapie rozwoju, umożliwia rozwój infrastruktury badawczo-rozwojowej, a także umożliwia finansowanie projektów wysokiego ryzyka oraz wspierają „zieloną” i cyfrową transformację przedsiębiorstw. Ponadto, dostrzegając istotność współpracy sektora nauki i biznesu w rozwoju badań, Program posiada ofertę wsparcia wspólnych projektów badawczych dla przedsiębiorców i organizacji badawczych, aby umożliwić im rozwój innowacyjnych pomysłów. Beneficjentami FENG mogą być przede wszystkim przedsiębiorstwa, sektor nauki, konsorcja przedsiębiorców oraz konsorcja przedsiębiorców z organizacjami badawczymi, a także instytucje otoczenia biznesu (ośrodki przedsiębiorczości, innowacji, instytucje finansowe). Przedsiębiorcy mogą pozyskać środki finansowe m.in. w ramach następujących działań: Ścieżka SMART, Granty na eurogranty, Promocja marki innowacyjnych MŚP, Kredyt ekologiczny, Innovation Coach i INNOSTART.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko to program, który ma przyczynić się do budowy nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej, w tym poprzez: obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030, poprawę bezpieczeństwa transportu, zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym. Beneficjentami programu są m.in. jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, zarządcy infrastruktury transportowej, przewoźnicy transportowi, instytucje ochrony zdrowia oraz instytucje kultury, nauki i edukacji. Instytucje wspierające biznes mogą ubiegać się o dofinansowanie m.in. w ramach priorytetów:

- Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności
- Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR.

Kolejne potencjalne źródło finansowania działań mających na celu budowanie sieci powiązań sfery IOB oraz B+R z MŚP w Wielkopolsce Wschodniej stanowią programy europejskie tj. **LIFE**, **Horyzont Europa**. W przypadku programu Life raz w roku KE publikuje informacje o postępowaniach ofertowych. Horyzont Europa to program finansujący badania naukowe i

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

innowacje technologiczne. Zarówno małe jak i duże innowacyjne firmy, jak również IOB mogą uczestniczyć w większości konkursów Horyzontu Europa, jednak w zdecydowanej większości z nich aplikować mogą międzynarodowe konsorcja złożone z instytucji naukowo – badawczych, uczelni wyższych, NGO-sów oraz prywatnych firm¹⁴.

Jednocześnie istnieje możliwość skorzystania z programów międzynarodowych tj. **SMP - Single Market Programme 2021-2027 - Programu na rzecz jednolitego rynku** (kontynuacja COSME Programu na rzecz Konkurencyjności Przedsiębiorstw oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw). Główne cele programu stanowią a) poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego, zwłaszcza ochrona i wzmocnienie pozycji obywateli, konsumentów i przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, poprzez egzekwowanie prawa Unii, ułatwienie dostępu do rynku, ustalanie norm oraz promowanie zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt, b) opracowywanie, tworzenie i rozpowszechnianie wysokiej jakości, porównywalnych statystyk europejskich. W ramach programu finansowane są m.in. następujące typy projektów - inspiracje / możliwości na bazie COSME 2014-2020:

- umożliwiające wykorzystanie potencjału ISP/ klastrów dot. możliwości budowania sieci współpracy, pozwalające na umiędzynarodowienie ISP/ klastrów, nakierowane na internacjonalizację działalności i uświadamiające korzyści wynikające z umiędzynarodowienia,
- zwiększające kulturę innowacji oraz doskonalenie kompetencji firm wdrażających innowacyjne rozwiązania,
- związane ze wsparciem MŚP w udziale w zamówieniach publicznych poza UE i innowacyjnych zamówieniach.

W poniższej tabeli przedstawiono propozycję działań niezbędnych do rozwoju sieci powiązań sfery B+R i IOB z przedsiębiorcami z przypisaniem potencjalnych/ sugerowanych źródeł finansowania.

Tabela 2. Potencjalne i sugerowane źródła finansowania działań mających na celu budowanie sieci powiązań sfery IOB oraz B+R z MŚP w Wielkopolsce Wschodniej.

Zadanie	Potencjalne źródło finansowania
Standaryzacja usług IOB z regionu Wielkopolski Wschodniej	• Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego
Wsparcie merytoryczne dla IOB w zakresie możliwości finansowania działalności	• FEW 2021-2027 • Środki własne IOB

¹⁴ Horyzont Europa: <https://www.kpk.gov.pl/przedsiębiorstwa-w-he>

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Zadanie	Potencjałe źródło finansowania
Szkolenia podnoszące kompetencje i umiejętności pracowników IOB (m.in. na temat możliwych źródeł finansowania działalności gospodarczej, dotacji tematycznych, rozwiązań z zakresu efektywności energetycznej, GOZ, propagowania neutralności klimatycznej, doradztwa środowiskowego, ESG itd.)	• Środki własne IOB • FEW 2021-2027 • KPO • FERS • FENG • FEnIKS
Wykreowanie/ funkcjonowanie w Wielkopolsce Wschodniej lidera IOB, B+R odpowiedzialnego za inicjowanie współpracy między IOB, uczelniami i instytutami badawczymi, w tym propagowanie/ promowanie współpracy z IOB w zakresie usług na rzecz osiągnięcia celów RSCN	• Środki własne IOB • Środki samorządów Wielkopolski Wschodniej • FEW 2021-2027
Komercjalizacja usług IOB – oferty dla MŚP dot. świadczonych usług, wynajem powierzchni Stworzenie spersonalizowanej oferty, zróżnicowanej względem przedsiębiorstw o różnej wielkości, z różnych branż itp.	• Środki własne IOB • Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego • Środki z budżetu samorządów Wielkopolski Wschodniej • FEW 2021-2027 • KPO
Organizacja spotkań, targów, konferencji, webinarów dla przedsiębiorców, przedstawianie korzyści płynących ze współpracy, intensywne działanie matchingowe	• FEW 2021-2027 • KPO • Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego
Stworzenie i funkcjonowanie stałej platformy wymiany wiedzy i komunikacji między instytucjami (IOB oraz B+R) z subregionu na rzecz osiągnięcia celów neutralności klimatycznej	• Środki własne IOB • FEW 2021-2027 • KPO • LIFE

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Zadanie	Potencjałe źródło finansowania
Działanie matchingowe, polegające na kojarzeniu IOB/podmiotów B+R z przedsiębiorstwami z regionu Wielkopolski Wschodniej, co może wykrystalizować pomysły oraz sprecyzować plany dot. współpracy. Organizacja spotkań/ wydarzeń dla przedsiębiorców, które będą miały na celu propagowanie wiedzy, wymianę praktyk i doświadczeń, w tym szczególnie w zakresie tematycznym RSCN.	• FEW 2021-2027 • KPO • Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego • Środki MŚP
Zwiększenie świadomości przedsiębiorców na temat działalności i funkcjonowania IOB i podmiotów B+R (informacja i promocja)	• Środki własne IOB • Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego • Środki jednostek Samorządu Terytorialnego
Dedykowane nabory FEW dla projektów B+R – „szybka ścieżka”	• Środki Samorządu Województwa Wielkopolskiego • FEW 2021-2027

Źródło: opracowanie własne.

6. Mierniki pozwalające na ocenę i ewaluację postępów oraz efektywności tworzenia sieci powiązań między MŚP a IOB oraz instytucjami sfery B+R

W celu monitorowania kierunku, w jakim zmienia się subregionalna gospodarka, szczególnie w obszarze jakiego dotyczy niniejszy Plan, zaprojektowano zestaw mierników, wraz ze wskazaniem definicji oraz źródła danych.

Za przeprowadzenie monitoringu postępów w realizacji założeń Planu odpowiedzialny będzie zespół projektu LIFE AFTER COAL PL w Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie. Ewaluacja przeprowadzona będzie zgodnie z harmonogramem projektu, a jej wyniki posłużą do wprowadzenia ewentualnych zmian w Planie.

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Tabela 3. Mierniki do zbadania kierunku zmian gospodarki subregionu

Priorytet Planu	Miernik	Definicja	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany trend
Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN	Liczba IOB z Wielkopolski Wschodniej, które pozyskały finansowanie zewnętrzne.	Liczba unikalnych instytucji otoczenia biznesu zarejestrowanych na obszarze Wielkopolski Wschodniej, które w badanym okresie uzyskały dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych na prowadzone działania. W przypadku, gdy dana instytucja pozyskała dofinansowanie na realizację więcej niż 1 projektu, powinna być liczona jednokrotnie.	Badanie ewaluacyjne (analiza danych zastanych - Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2021-2027) uzupełnione informacją bezpośrednio od IOB	szt.	1	Wzrostowy
Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN	Liczba projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych zrealizowanych przez IOB z Wielkopolski Wschodniej.	Liczba projektów, które realizowane są przez instytucje otoczenia biznesu mające siedzibę na obszarze Wielkopolski Wschodniej.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	szt.	1	Wzrostowy
Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN	Liczba IOB z Wielkopolski Wschodniej, które posiadają swoją aktywną stronę internetową.	Liczba unikalnych instytucji otoczenia biznesu z Wielkopolski Wschodniej, które posiadają własną stronę internetową. Jako strony internetowej nie należy liczyć profili/kont w mediach	Badanie ewaluacyjne (analiza danych zastanych)	szt.	11	Wzrostowy

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet Planu	Miernik	Definicja	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany trend
		społecznościowych. Poprzez „aktywną stronę internetową” rozumieć należy to, że na stronie powinny być co najmniej aktualne dane kontaktowe oraz aktualny katalog świadczonych usług.				
Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN	Mediana liczby pracowników zatrudnionych w IOB z Wielkopolski Wschodniej.	Mediana liczby pracowników instytucji otoczenia biznesu z Wielkopolski Wschodniej.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	Liczba	13	Wzrostowy
Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie związanym z realizacją celów RSCN	Liczba szkoleń , w których uczestniczyli pracownicy IOB z Wielkopolski Wschodniej.	Liczba szkoleń (zarówno stacjonarnych, jak i online), w których uczestniczyli pracownicy instytucji otoczenia biznesu z Wielkopolski Wschodniej, niezależnie od tego, kto był podmiotem organizującym szkolenie.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	szt.	0	Wzrostowy
Priorytet 1: Wzmocnienie potencjału IOB z obszaru Wielkopolski Wschodniej szczególnie w zakresie	Średnia liczba usług oferowanych przez IOB z Wielkopolski Wschodniej.	Średnia arytmetyczna uwzględniająca liczbę usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu posiadające	Badanie ewaluacyjne (analiza danych zastanych)	liczba (średnia arytmetyczna)	6,5	Wzrostowy

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet Planu	Miernik	Definicja	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany trend
związanym z realizacją celów RSCN		siedzibę na obszarze Wielkopolski Wschodniej				
Priorytet 2: Zwiększenie zaangażowania MŚP z obszaru Wielkopolski Wschodniej we współpracę z IOB oraz podmiotami B+R	Liczba przedsiębiorstw z Wielkopolski Wschodniej, które nawiązały współpracę z IOB z Wielkopolski Wschodniej.	Liczba przedsiębiorstw, które współpracują z IOB z Wielkopolski Wschodniej. W przypadku, gdy dana IOB obsługuje przedsiębiorstwo w ramach więcej niż 1 usługi lub projektu, powinna liczyć je jednokrotnie.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z przedsiębiorstwami)	szt.		Wzrostowy
Priorytet 2: Zwiększenie zaangażowania MŚP z obszaru Wielkopolski Wschodniej we współpracę z IOB oraz podmiotami B+R	Liczba utworzonych i/lub wdrożonych standardów oceny wiarygodności działalności IOB oraz podmiotów B+R.	Liczba standardów oceny wiarygodności działalności IOB oraz podmiotów B+R utworzonych i/lub wdrożonych w Wielkopolsce.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	szt.	0	Wzrostowy
Priorytet 3: Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R	Liczba IOB zarejestrowanych na obszarze Wielkopolski Wschodniej.	Liczba unikalnych instytucji otoczenia biznesu, które zarejestrowane są na terenie Wielkopolski Wschodniej.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	szt.	13	Wzrostowy
Priorytet 3: Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju	Liczba podmiotów świadczących usługi B+R zarejestrowanych na	Liczba podmiotów świadczących usługi B+R, które posiadają siedzibę na obszarze Wielkopolski Wschodniej.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB i podmiotami B+R), dane zastane	szt.	1	Wzrostowy

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

Priorytet Planu	Miernik	Definicja	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany trend
współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R	obszarze Wielkopolski Wschodniej.					
Priorytet 3: Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R	Odsetek przedsiębiorców z branż najbardziej wpływających na realizację celów RSCN z Wielkopolski Wschodniej, którzy współpracowali z subregionalnymi IOB przynajmniej raz.	Odsetek przedsiębiorców z branż najbardziej wpływających na realizację celów RSCN z Wielkopolski Wschodniej, którzy średnio w roku współpracowali z IOB przynajmniej raz.. W przypadku, gdy jedno przedsiębiorstwo współpracowało z IOB więcej niż raz lub też współpracowało z więcej niż jedną IOB, powinno być liczone jednokrotnie.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	%	0,82%	Wzrostowy
Priorytet 3: Stworzenie na obszarze Wielkopolski Wschodniej sprzyjających warunków do rozwoju współpracy MŚP z IOB i podmiotami B+R	Liczba wydarzeń sieciujących (spotkań, konferencji) organizowanych przez IOB z Wielkopolski Wschodniej	Liczba wydarzeń sieciujących (spotkań, konferencji), które zostały zorganizowane przez instytucje otoczenia biznesu z Wielkopolski Wschodniej. W przypadku wydarzeń cyklicznych należy uwzględnić wszystkie wydarzenia organizowane w ramach cyklu.	Badanie ewaluacyjne (ankiety lub wywiady z IOB)	szt.	0	Wzrostowy

WIELKOPOLSKA

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Projekt pn. „LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”,
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
LIFE21-IPC-PL-LIFE AFTER COAL PL

7. Spis elementów graficznych w treści raportu

7.1. Spis tabel

Tabela 1. Zadania poszczególnych podmiotów w osiągnięciu celów RSCN	34
Tabela 2. Potencjalne i sugerowane źródła finansowania działań mających na celu budowanie sieci powiązań sfery IOB oraz B+R z MŚP w Wielkopolsce Wschodniej.	44
Tabela 3. Mierniki do zbadania kierunku zmian gospodarki subregionu	47

7.2. Spis schematów

Schemat 1. Usługi poszczególnych podmiotów wskazane w badaniu ilościowym	21
Schemat 2. Usługi związane ze wspieraniem realizacji celów RSCN oferowane przez IOB i podmioty B+R	22
Schemat 3. Trzy schematy finansowania działalności IOB i podmiotów B+R	23
Schemat 4. Rodzaje podejmowanych działań informacyjnych oraz ich zalety	26
Schemat 5. Podmioty wspierające MŚP w realizacji celów RSCN	31
Schemat 6. Podstawowe role i zadania poszczególnych typów podmiotów w ekosystemie wsparcia przedsiębiorców (potencjalnych beneficjentów)	33